ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat: Dr. STAUBER JÁNOS

ARAD, ANUL 54. No. 185. 1939. augusztus 18., péntek.

Redactor responsabil: SZ. JAKAB GÉZA

Proprietară: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, înreg. în Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1—1938. Trib. Arad

A salzburgi rejtély

Polihymnia, a zene és Terpsychoré, a tánc muzsájának kiesfekvésü felsőausztriai városa a Salzaar partján napok óta egyre intenzivebben foglalkoztatja az európai nagypolitika tényezőit: a diplomáciát és természetesen a sajtót. A folyócskára néző dombtető aranyos éke, a püspöki rezidencia festői pompája, melyet senki sem feledhet el, aki csak egyszer is látta, mintha elhalványult volna a salzburgi jelentésekben, amelyek egy másik, régi kastély nevére tanitják Európa politikai olvasóközönségét, csak azért, mert ott rezideál napok óta a német birodalom külügyminisztere és ott fogadta hangsulyozottan baráti és magán-látogatását az olasz birodalom, továbbá a magyar kormány külügyminiszterének. Nem adtak ki semmiféle hivatalos jelentést a baráti beszélgetések témáiról, tehát éppen ezért a legváltozatosabb, sok esetben egyenesen a fantasztikumok határain is tulmenő kombinálgatások jelenhettek meg a londóni, a párisi, a varsói, sőt még az amerikai sajtóirodák könyomatos jelentéseiben is. Olyanok, amelyek a régi salzburgi „Festspiel"-ék legkáprázatosabb teljesitményeit is felülmulni látszanak, — főleg a — tömeghatás szempontjából. Hja, Toscaninit, Bruno Waltert, Furtwaenglert csak százezrek hallgatták egy-egy évadban: azóta Európa más karnagyok pálcalenditésére figyel. S az „idegek háborujában" épugy hallgatnak a muzsák, mintha ágyuk dörögnének köröskörül.

Miről beszélgethettek hát Salzburgban a tengelyállamok és Magyarország külügyminiszterei?

Egyes francia sajtóirodák szerint Ciano gróf Mussolini öthatalmi szerződés-tervezetét ismertette Ribbentroppal. Az olasz sajtóirodák, két nappal később, a hirt teljes egészében megcáfolták. Az angolok, — szinte magyarázatképpen, — még azt is hozzáfüzik, hogy Chamberlain számára még egy négyhatalmi konferencia összehozása is nagy, szinte leküzdhetetlen nehézségeket jelentene, merthiszen mindenkit Münchenre és Godesbergre emlékeztetne és Angliában minél kevesebbet óhajtanak erre gondolni. A moszkvai tárgyalások elhuzódása és minden megállapodás nélküli militarizálódása elsősorban Lengyelország diplomáciai rugékonyságát nehezíti. S a danzigi kérdés nyitott, nyugtalanító anyaga továbbra is éppolyan érzékeny marad, mint az olyan nyitott seb, amelyhez diplomáciai balzsamok helyett ércesen csörrenő, főleg pedig éles kardokkal közelednek a gyógyitó szándéku felcserek.

Kétségtelen, hogy minden öntudatos állam és a saját történelmi felelősségének tudatában működő kormány a világ bármely részén csak visszautasitással felelhet minden olyan kisérletre, amely benső ügyeiben kivánja a maga akaratát érvényesiteni. Az állami szuverénitás eszméje nem ismerhet el semmiféle kivülről érkező diktandót, még akkor sem, ha az baráti tanács stanioljába csomagolva kerül teritékre, de mégkevésbbé akkor, ha bizonyos nyomatékos gesztussal ajánlják a figyelmébe. Salzburgban ilyesféle kisérletekről már csak azért sem lehetett szó, merthiszen azok az államférfiak, akik ott találkoztak, ugyanegy világszemléleti és politikai alapon működő vezetőpolitikusai népeiknek, ha egyébként Magyarország hangsulyozottan is meg kivánja őrizni a maga semlegességét azokban a diplomáciai hadmüveletekben, amelyek a tengelyállamok és a demokrata békefront között folynak az európai hegemóniáért. A lengyel—magyar viszony viszont figyelemreméltó kapcsolatokat jelent nemcsak földrajzi, de politikai területeken is. Oly érintkezési pontokat, amelyeken át sok olyan diplomáciai momentum kerülhet érintkezésbe egymással, amelyek egyébként a lengyel—magyar egyezmény létezése nélkül csakis egymással ellentétesen fejthetnék ki hatásaikat. A salzburgi megbeszélések rejtélye tehát nem lehet semmiesetre sem olyan szenzációsan természetellenes, mint ahogyan a Daily Sketch fantáziája feltálalja: valószinübb, hogy az utimátumok és demarsok helyett a plattformok és kiegyezések reálpolitikai lehetőségeinek kutatásáról volt és van szó, amelyeknek igen gyakorlati szakértője éppen az a diplomata-államférfi, aki a lengyel—magyar egyezményt létrehozta, hogy most egy uj átjáróként szerepelhessen a mai európai diplomácia labirintusában a hirhedt korridor és az egész danzigi kérdéshalmazat felé. Hogy a lengyel—német feszültség a legelső salzburgi tanácskozások óta lényegesen megenyhült, ennek nyilván oka van és ez az ok semmiesetre sem Danzigban keresendő.

A nemzetközi hazugsághullámok közül eléggé nehéz és hálátlan kisérlet minden pillanatban kianalizálni a valószszerüség motivumait. Salzburg esetében is ugyanez a helyzet. A kolumbuszi tojás rejtélyének históriája óta azonban megtanulhattuk volna, hogy nincsenek megoldhatatlan feladatok, ha természetes aggyal látnak kibogozásukhoz a blöffök, a komplikációk vadregényes kombinációi helyett. (J.)

A cáfolatok napja

Nem vállalják a tengelyhatalmak az öthatalmi konferencia tervét

Mussolinitől várják az eredményes közvetitést Németország és Lengyelország között — Roosevelt sürgeti a moszkvai tárgyalások befejezését?

Burghardtnak nem volt semmiféle angol megbizatása

Varsó. (Rador.) A Gazetta Polska londoni jelentése szerint hivatalos helyen cáfolják a nemzetközi sajtóban megjelent hireket, Burghardtnak Hitler kancellárnál tett látogatásáról, abban a vonatkozásban, hogy az angol kormánynak e találkozás megrendezésében része lett volna. Burghardt bizalmas jelentést tett az angol kormánynak németországi látogatásáról, ebben azonban semmiféle javaslat nem volt a birodalom részéről. Teljesen hamis az az állitás, hogy Burghardt angol megbizásból utazott volna Berchtesgadenbe és nem felel meg a valóságnak az sem, hogy a danzigi megbizott rövidesen Londonba utazik. A német propaganda hivatal részéről terjesztenek olyan hireket, amelyek Nagybritanniát ugy kivánják feltüntetni, hogy közvetitő szerepet vállalt. Anglia szilárdan el van határozva, hogy teljesiti Lengyelországgal szemben vállalt kötelezettségeit és ellenszegül Németország részéről kezdeményezett minden egyoldalu akciónak.

Kacsa az olasz öthatalmi értekezlet javaslatának hire

Róma. Illetékes olasz helyen kijelentették, hogy az öthatalmi értekezletről világgá röpitett hirek hamisaknak bizonyultak. Az olasz sajtó határozottan cáfolja, mintha Rómában ilyen terveket előkészitettek volna. Olasz politikai és diplomáciai körök az egyetlen békés megoldást abban látják, hogy Lengyelország közvetlen tárgyalást kezdjen Németországgal. Figyelmeztetik a lapok Varsót, hogy a tárgyalások eredménye csakis egy lehet: Németország igainak teljes elismerése.

A londoni Financial Times ugy tudja a Rador szerint, hogy 15 napon belül irják alá Londonban Halifax lord és Racinski gróf lengyel nagykövet a szövetségi szerződést Lengyelország és Anglia között. A lap hangsulyozza, hogy a szerződésben egyetlen más állam neve sem szerepel s ez a szerződés tökéletesen fedni fogja Chamberlain miniszterelnök nyilatkozatát, amely szerint a szövetség nem irányul más állam ellen és célja a két ország kölcsönös megsegitése közvetett vagy közvetlen fenyegetés esetére.

Közvetlen német—lengyel tárgyalásokat sürget Danzig miatt az olasz sajtó

Róma. Az olasz főváros diplomáciai köreiben ujabb aktivitás várható, mert a német és olasz külügyminiszterek legutóbbi salzburgi tanácskozásuk alatt megállapodtak abban, hogy a nürnbergi pártnapokig, főleg pedig Hitlernek augusztus 27-én Tannenbergben elmondandó nagy beszédéig a német diplomácia várakozó álláspontra helyezkedik és az olasz külügyminisztérium irányitása alatt álló olasz sajtó veszi át a kezdeményezés szerepét. Az olasz külügyminisztérium fenntartja a közvetlen érintkezést az összes érdekeltekkel és Róma foglalkozik a békés megoldások lehetőségével is. A széleskörü olasz aktivitás ma és holnap mutatkozik meg, amikor Ciano gróf olasz külügyminiszter egymásután fogadja a római angol és lengyel nagyköveteket, majd pedig a Párisból Rómába visszatérő Francois Poncet római francia nagykövetet, aki tegnap hosszasan tárgyalt Daladier miniszterelnökkel és Bonnet külügyminiszterrel. Olasz álláspont szerint a helyzet tagadhatatlan sulyosbodásáért a felelősség egyedül az angol és francia illetékes tényezőket terheli. A háboru, vagy béke függ a danzigi probléma elintézésétől. Olasz felfogás szerint fegyveres konfliktus esetén semmi sem segithet Danzigon a német nyomással szemben. Nem jelent tehát megaláztatást Lengyelország számára, ha hajlandó Németországgal karöltve közvetlen tárgyalások révén felszámolni a szabadváros kérdését. Ha a demokráciák bátoritás helyett mérsékletet és tanácskozást ajánlanak a lengyelek figyelmébe, ugy az utolsó órában még le lehet vezetni a feszültséget. Ami Olaszországot illeti, örömmel fogadná a békés és igazságos megoldást, de ellenkező esetben tudni fogja, hogy mit tegyen.

A milanói Corriere della Sera szerint Lengyelország számára nincs más választás, mint vagy tárgyalást kezdeni — irja a lap — vagy pedig harcbabocsátkozni Németországgal. Ha a tárgyalások mellett határoz a lengyel kormány, akkor a célszerüség és a reálitások oldalát választja, ha pedig harcba bocsátkozik, akkor a vérmes illuziók utját követi. Felesleges hangsulyozni, ha a háboru általánossá válik, Olaszország Németország mellé áll.

A Popolo di Roma annak az óhajának ad kifejezést, hogy a demokráciák igyekezzenek

rábeszélni Lengyelországot a Németország iránti magatartásának megváltoztatására. Hangoztatja a lap, hogy Varsónak nem szabad ábrándokat szőni a tengely esetleges töréséről

Bonnet nagyfontosságu tárgyalásai

Párs. Bonnet francia külügyminiszter hosszu telefonbeszélgetést folytatott Halifax lord angol külügyminiszterrel a danzigi fejleményekről. Az angol külügyminiszter Londonból való elutazása előtt meg akarta ismerni a francia kormánynak a nemzetközi helyzetről való felfogását. Az Excelsior szerint állitólag megvitatták Burghardt jelentését és körvonalazták a danzigi kérdésben elfoglalt közös álláspontot.

Bonnet külügyminiszter szerdán délben megbeszélést folytatott a római francia nagykövettel is, aki a napokban utazik vissza állomáshelyére és ujabb utasitásokat visz magával. A francia sajtó különben behatóan foglalkozik a danzigi viszály megoldására irányuló béketervekkel és azokkal a hirekkel, amelyek a közvetitő erőfeszitésekről keltek az utóbbi napokban szárnyra.

Danzig önállóan dönt sorsáról..?

Berlin. A Deutsche Diplomatisch-Korrespondenz erélyesen visszautasitja a danzigi kérdésnek tárgyalások utján való megoldásának tervét. Danzig nem tárgyalási alap — irja a lap — hanem német város és meg van a joga, hogy teljesen és tökéletesen döntsön saját sorsáról. A nyers erőszak nem akadályozhatja meg, hogy az anyaországgal egyesüljön és a háboruval való fenyegetődzés is eredménytelen marad. A német birodalom keleti szomszédja részéről hangoztatott fenyegetés hatástalan lesz és legfőbb ideje, figyelmeztetni keleti szomszédunkat, hogy mi a joga és mi a kötelessége.

Lengyelország mindenképpen ellenáll

Varsó. Abban a beszédben, amelyet Moscicky köztársasági elnök Vilnában a lengyel légió megalakitásának huszonötéves évfordulója alkalmával mondott, hivatkozott Rydz-Smigly tábornagy legutóbbi beszédére. Hangoztatta, hogy Lengyelország mindenféle nyomásnak vagy megfélemlitési kisérletnek ellent fog állani.

Haller tábornok, aki a világháboruban a franciaországi lengyel légiót megszervezte, kiáltványt adott ki, amelyben közli, hogy a danzigi korridor területén egy „kék ezred"-et alakitott, amely háboru esetén Németország ellen harcolna. Megalakitották a Haller-katonák szövetségét is, amelynek keretében polgárőrséget és szabadcsapatot létesitettek.

Cáfolják Románia, Görögország és Törökország katonai szövetségéről elterjedt hireket

Ankara. Egyes külföldi lapokban olyan hirek láttak napvilágot, hogy Görögország, Törökország és Románia katonai szövetséget kötnek egymással, amelynek éle Bulgária ellen irányulna. Most illetékes helyen erélyesen cáfolatot adtak ki, amely szerint szó sincs a három hatalom katonai szövetségének megkötéséről, annál kevésbé, mert a Balkán-szövetség államait összekapcsoló egyezmény amugyis tartalmaz katonai záradékot is.

Pamfil Seicariu iria a Curentulban:

„Mussolinire vár a szerep, hogy a lelkek megbékélésének kezdeményezését kezébe vegye"

A Curentulban Pamfil Seicariu a következőket irja a danzigi kérdéssel kapcsolatban „Mussolini szerepe" cimmel:

— „Kétségtelen, hogy nem lesz háboru, Danzig nem fog általános felfordulást előidézni. És ebben Itália hatalmas fékezőnek látszik. Biztos, hogy megegyezés fog bekövetkezni, esetleg már Lengyelország megbizottja és a szabad város szenátusának elnöke közt folyó tárgyalások eredményeként. De ha feltesszük, hogy ehhez a megegyezéshez hozzájárul a Birodalom s ha Danzig nem lesz többé vita tárgya, a béke még mindig ingadozó marad. Viszont egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy a felelősség hordozói nem néznek a háboru lehetőségével szembe ugyanolyan könnyelmüen, mint ezt 1914-ben tették. Valami félelem észlelhető; mindenki hajlandó bizonyos áldozatokra, csak hogy legalább elhalasszák a vérontást. És a felelősségérzetnek épp ez a drámai jelenléte alkotja a megértés lehetőségében való bizakodás alapját.

— Nem értékelhetjük fel eléggé, mekkora szerepe lehet ennek a felelősségérzetnek a törekvések mérséklésében, az érdekek amaz egyensulyának a megteremtésében, amely hivatva van tartóssá tenni a békét és megfelelővé a kontinens megkinzott népei számára.

— Ha valóban béketervek foglalkoztatják a felelős tényezőket, azok nemcsak Mussolini merész akaratát tételezik fel, hanem egyuttal tárgyalási alapot is megkivánnak a német és olasz ipar normális táplálásának a lehetőségeire vonatkozólag. Ha ugyanis Németországban és Olaszországban megszünt a munkanélküliség, ez az iparnak a hadfelszerelési versengés folytán bekövetkezett felfejlesztésére vezethető vissza. Könnyü békéről beszélni, de a megnyugvásnak első feltétele a német és olasz gazdasági helyzet normalizálása. Bátran le kell mondani az álokoskodásokról és nyiltan és egészükben fel kell ismerni az okokat, amelyek a háboru rémlátását állandósitják a népek lelkében. Az értekezlet eszméje, Anglia, Franciaország, Németország, Olaszország és Lengyelország részvételével a danzigi kérdés felszámolása céljából, bevezetésül szolgálhatna mindama gazdasági s politikai kérdések nagy összességének rendezésére, amelyek ma fenyegetik a békét.

— Mussolinira vár a szerep, hogy a lelkek megbékéltetésének kezdeményezését kezébe vegye. És meg vagyunk győződve, hogy meg fog kezdődni Európa megmentése a háboru mérgétől és a béke igazi elemeinek megvitatásával legyőzik a háboru rémét."

Két balti-állam külügyminiszter találkozásra jött össze

Tallin. Az eszt külügyminiszter Lettországba érkezett és találkozott Munters lett külügyminiszterrel. Az ujságirók előtt az eszt külügyminiszter hangoztatta, hogy lettországi utja nem politikai természetü.

A svájci szövetségtanács jóváhagyta Motta semlegességi nyilatkozatát

Bern. A svájci szövetségtanács jóváhagyta Motta szövetségi tanácsos nyilatkozatát Svájc feltétlen semlegessége tekintetében. A szövetségtanács egyben állástfoglalt a Moszkvával való diplomáciai viszony helyreállitásval szemben.

A szövetségi tanács határozatokat hozott az ország életbevágóan fontos javakkal való ellátásának biztositására. Az ilyen cikkeket előállitó üzemek tulajdonosait felszólitják, hogy üzemük teljesitőképességét háboru vagy blokád esetére is biztositsák. Állandó élelmiszerkészletről kell gondoskodni a szállodáknak és magánháztartásoknak is.

A dunai államok összefogását hangoztatta Sigray Antal gróf

BUDAPEST. IV. Károly, volt magyar király emlékére hagyományos ünnepséget rendeztek Tihanyban s ennek keretében Sigray Antal gróf nagy beszédet mondott. Rámutatott arra, hogy a nagyhatalmak közötti esetleges háboru szükségképen világháborut jelentene s ebben csak az maradhatna győztes, aki a tengereken uralkodik és igy a világ minden gazdasági nyersanyaga a küzdelem folytatására rendelkezésére áll.

Európa helyzete szükségessé teszi a dunavölgyi népek szövetségbe tömörülését s ebben Magyarország, csak mint szabadállam vehet részt. Magyarország a maga önállóságát bárki ellen is fegyverrel fogja megvédelmezni.

Több budapesti ujság élesen támadja Sigray Antal grófot, az ismert legitimista vezért, aki az elmult napokban mondott egyik beszédében kijelentette, hogy a jövő háborujában az fog győzedelmeskedni, aki a tengerek ura.

Az Uj Magyarság cikkében azt irja, hogy ezen kijelentésével Sigray minden bizonnyal Nagybritannia tengeri haderejére célzott. Számolni kell azonban az olasz flottával is — irja a lap, majd hozzáteszi: — Az elmondott beszéd kétségtelenül olyan külpolitikai irányzat szolgálatában áll, amelynek nincsen visszhangja Magyarországon és a magyar külpolitikának a tengely irányában elfoglalt állásával ellenkezik.

Örvendetesen alakul a magyar—jugoszláv közeledés

Belgrád. Bessenyei György, Magyarország belgrádi követe a Napló cimü szabadkai lapnak nyilatkozott, amelyben kijelentette, hogy Magyarország és Jugoszlávia között nagyon örvendetesen alakul a közeledés. Most már kialakult az a légkör, amely megkönnyiti a cél elérését. Mindkét fél azon dolgozik, hogy ezt a célt minél hamarabb elérje. Bizonyos — fejezte be nyilatkozatát a belgrádi magyar követ, — hogy ennek a politikának a jugoszláviai magyar kisebbség nagy hasznát fogja látni.

A berlini magyar nemzeti front elkészitette a Lajos Iván-féle könyv ellenkönyvét

Berlinből jelentik: Most került sajtó alá Berlinben magyar nyelven a „Válasz a szürke könyvre" cimü kiadvány, amelyet a Magyar Nemzeti Front, Berlin ad ki.

A könyv előszavát Szigethy Vilmos, a Magyar Nemzeti Front, Berlin ügyvezető elnöke irta. Az előszóban többek közt a következőket olvassuk:

„A Magyar Nemzeti Front, Berlin ügyv. elnöke felkérte dr. Arató István, dr. Csikós Nagy Béla és dr. Török Béla urakat a válasz megirására. Mind a hárman magyar állami ösztöndijasok, illetve a Mitteleuropäischer Wirtschaftstag ösztöndijasai voltak több éven át Németországban és igy a magyar ösztöndijtanács ellenőrzésén keresztül volt alkalmuk megismerni a német állami, politikai, társadalmi és gazdasági életet. Fenntnevezettek szivesen és teljesen önzetlenül vállalták ezt a feladatot, mert ugy érezték, hogy ennek a könyvnek a megirása kötelességük a magyar állammal szemben is, mert a magyar állam tette nekik lehetővé, hogy megismerjék a német birodalmat s az a felfogásuk, hogy akkor, amikor a német helyzet ismertetésére éppen a magyar nemzet jövője érdekében is szükség van, akkor nem állhatnak félre, hanem vállalva a felelősséget, meg kell világitaniok a magyar társadalom előtt a valódi helyzetet.

Mielőtt azonban át is adnánk a tollat a szerzőknek, félreértések elkerülése végett le kell egyet-mást még szegeznünk a könyv keletkezésével kapcsolatban. Igy rá szeretnénk mutani arra, hogy célunk semmiesetre sem az, hogy Lajos Ivánnal szemben éppen a német birodalom háborus esélyeit méltassuk. Nem irunk tehát német propagandakönyvet. Kénytelenek vagyunk azonkivül az otthon annyira

elhatalmasodott vádaskodási kedvvel szemben kijelenteni, hogy a német birodalomnak, hivatalos vagy nem hivatalos német szerveknek, vagy magánosoknak semmi, de semmi köze sincsen e könyv megjelenéséhez. A németeknek legfeljebb azt köszönhetjük, hogy könyvtáraikat, tudományos intézeteiket, hirlapgyüteményeiket a számunkra megnyitották. A könyv kiadási költségeit is teljes egészében a Magyar Nemzeti Front, Berlin vállalta és a szerzők lemondottak tiszteletdijaikról."

Német—lengyel gazdasági tárgyalások

Varsóból jelentik: Augusztus 16. és 17-én német kormánymegbizottak tárgyaltak a lengyel kormánymegbizottakkal a lengyel kivitel hányadára vonatkozólag. A lengyel és német megbizottak megállapodtak abban, hogy a most következő negyedévben nagyobb arányban szorgalmazzák a kivitelt. A tárgyalások során megbeszélések folytak a Cseh- és Morvaországba irányuló lengyel kivitelről is.

Roosevelt személyes üzenetet küldött Molotovnak

MOSZKVA. A vezérkari megbeszélések Moszkvában a Spiridonsky-kastélyban folynak, a legnagyobb titoktartás mellett. A tárgyalásokon résztvevő orosz tiszteknek megtiltották az érintkezést a külföldi küldöttségek tisztjeivel és annak a szovjetbizottságnak tagjaival is, amely a politikai tárgyalásokat folytatja.

Az Egyesült Államok moszkvai nagykövete egy órás megbeszélést folytatott Molotov külügyi népbiztossal. Állitólag a nagykövet Roosevelt elnök személyes üzenetét adta át Molotovnak, amelyben a tárgyalások minélőbbi befejezését kérte.

A Völkischer Beobachter és a többi német lapok, amelyek elsőnek közölték a fenti hirt, fentartják azon értesülésüket, hogy Roosevelt moszkvai nagykövete utján sürgette a moszkvai tárgyalások befejezését.

Angol repülőgép-anyahajó kalandos keresztelője Belfastban

Felavatás előtt kicsuszott a parti dokkból a hatalmas hajótest — Ir merényletet sejtenek a hatóságok

Belfastból jelentik: A hajóépitések történetében páratlan eset történt csütörtökön délben a belfasti kikötőben. Hatalmas ünneplő közönség gyül össze a 23.000 tonnás „Formidable" nevü repülőgép-anyahajó, az angol haditengerészet uj büszkeségének vizrebocsájtására. A szertartás megkezdése előtt eddig ki nem deritett okból

megereszkedtek az óriási kötelek és lepattantak a támasztó-gerendák, majd a hajó magától kezdett lecsuszni a siklón és néhány perc alatt lefutott a tengerre.

Csodával határos, hogy a baleset folytán csak öt sebesülés történt. A hajó két oldalán sürü tömegek sorakoztak fel és ha a hajó oldalára billen, szörnyü szerencsétlenség történt volna. Kingsley Wood légügyi miniszter felesége, aki a keresztanya szerepét töltötte be, csak lélekjelenlétének köszönheti, hogy minden baj nélkül menekült meg a balesettől. Kezében a pezsgős üveggel már a hajóhidon állott, amikor az óriási hajó elindult.

Ebben a pillanatban hirtelen visszaugrott a hidról, a pezsgős üveget a hajóhoz vágta

és a „Formidable" megkeresztelteteett. A közönség körében a legkalandosabb hirek keltek szárnyra és az a feltevés, hogy ir terroristák keze volt a dologban. A vizsgálat megindult.

Berlin energikusan cáfolja a salzburgi Csáky—Ribbentrop találkozó körül terjesztett külföldi hireszteléseket

„Lelkiismeretlenség Európával szemben" a Magyarországhoz intézett német ultimátum álhire

Páris. Csáky gróf magyar külügyminiszter tudvalévőleg Frick német birodalmi belügyminiszter vendégeként Salzburgban tartózkodik. A Havas ügynökség csütörtökön délben a következő salzburgi jelentést adta ki: Csütörtök délelőtt Csáky István gróf a Füschl-kastélyba, Ribbentrop birodalmi külügyminiszter nyaralójába ment, ahová villásreggelire volt hivatalos. Berlini illetékes körökben semmit sem tudnak Ribbentrop és Csáky tanácskozásáról és továbbra is azt állitják, hogy Csáky gróf csak mint Frick belügyminiszter vendége időzik Salzburgban.

Salzburgból jelentik: Csáky István gróf magyar külügyminiszter, aki jelenleg a leopoldskroni kastélyban Frick német birodalmi belügyminiszter vendégeként tartózkodik, csütörtök délelőtt fél 12 órakor ujabb látogatást tett a Füschl-kastélyban időző Ribbentrop külügyminiszternél. A Havas távirati iroda ezzel kapcsolatban azt a hirt jelenti, hogy a délután folyamán Csáky és Ribbentrop kihallgatáson jelenik meg Hitler kancellárnál Obersalzbergben.

A Budapesten megjelenő „Magyar Nemzet" cimü napilap a legutóbbi Ribbentrop—Csáky találkozót a nap legjelentősebb eseményének tekinti. A lap cikkében megállapitja, hogy a német sajtó megcáfolta a Magyarországra vonatkozó külföldön terjesztett hireket. Annak a nézetének ad kifejezést, hogy a német és a magyar külügyminiszter további találkozásai is előreláthatók.

A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy Csáky István gróf külügyminiszter salzburgi utjával kapcsolatban bizonyos külföldi sajtóorgánumokban hirek jelentek meg német részről megnyilvánult nyomásról, sőt arról is, hogy Németország ultimátumot nyujtott át Magyarországnak. Ezek a hirek egyáltalában nem felelnek meg a valóságnak. Kivánatos volna tudni, hogy kinek van érdeke ilyen hamis hirek terjesztésében, amelyek Európa általános nyugtalanitásához járulnak hozzá. Ha ez csak azért történik, hogy szenzációkat tálaljanak fel, ugy ez az eljárás lelkiismeretlenséget jelent Európával szemben, ha azonban a hirek célzatosságon alapulnak, ugy az kizárólag Magyarország ellen irányul.

A londoni lapok teljes részletességgel közlik a „Pesti Napló" cikkét, amely szerint Magyarországon a legerélyesebben visszautasitanak minden olyan akciót, amely az ország függetlensége ellen irányul. Magyarország önálló, független és szabad alkotmányos királyság marad, irja a Pesti Napló. A Times megemliti a „Magyar Jövő" cimü ujság cikkét is, amely a „Rongyos gárda" működéséről emlékezik meg, amely a magyar kormányzónak felajánlotta szolgálatait. A Magyar Jövő a következőket irja:

— Magyarország semmilyen körülmények között és semmilyen nyomás hatása alatt nem viselne háborut Lengyelország ellen.

Berlin. A német sajtó élénken foglalkozik a Magyarországgal kapcsolatban külföldön elterjesztett hirekkel és megállapitják a lapok, hogy már eleve kudarcra van itélve minden olyan kisérlet, amelynek célja az, hogy éket verjen Németország és Magyarország közé. A Völkischer Beobachter ezzel kapcsolatban a következőket irja: A békét veszélyeztető rendszeres zavartkeltő kisérletek célja világos. Magyarországot, amelyről tudjuk, hogy bizonyos vonzódást érez Lengyelország irányában, el akarják választani német barátjától. A kutmérgezők minden taktikája nem egyéb egy kisérletnél, amelynek segitségével alattomos eszközökkel ujabb nyugtalanságot akarnak szitni. A magyar kormány erélyes nyilatkozattal szétszakitotta a hazugságok e szövedékét. Csáky gróf magyar külügyminiszter csak néhány hét előtt tett tanuságot feltétlen német-barátsága mellett s kifejezésre juttatta, hogy minél hevesebben támadják Magyarország barátait, annál inkább hangoztathatja Magyarország eltökéltségét, hogy kitart barátai mellett.

Francia bombavetők gyakorlata Anglia felett

Páris. (Rador.) A légügyi minisztérium jelenti: Augusztus 16-ról 17-re virradó éjszaka francia bombavető repülőgépek angol terület felett gyakorlatoztak 7—8 órán át. Miután a gépek elérték kitüzött céljaikat, valamennyien visszatértek kiinduló pontjukra.

Egy uj divat:

Az amerikai „ezüst-ingesek"

Washingtonból jelentik: A Dies bizottság csütörtökön folytatta Kuhnnak, az amerikai német Volksbund vezetőjének kihallgatását. Dies, a bizottság elnöke kijelentette, hogy fontosnak tartja annak felderitését, vajjon a Volskbund kapcsolatokat tartott-e fenn az amerikai hazafias, antiszemita szervezetekkel, mint például az „ezüst-ingesekkel". A kihallgatás folyamán Kuhn és Stanges képviselők között majdnem tettlegességre került a sor, mert az utóbbi azt kiáltotta Kuhn felé, hogy a Volksbund nemzeti szocialista kormányzatot akar bevezetni Amerikában. Kuhn erre Stangest hazugnak mondta, mire ez rávetette magát Kuhnra, ugy hogy a rendőröknek erőszakkal kellett elválasztani egymástól az ellenfeleket.

A tárkányi csendőrőrmester felesége fogta el Arad- és Bihar-megye falvainak rettegett banditáját

Nagyvárad. Tárkány községnek nagy szenzációja van. Filip Zenobia, Filip Ioan tárkányi csendőrőrmester felesége betörőt fogott és megkötözve előállitotta. A betörő, Făte Petru, aki már évek óta rettegésben tartja Bihar-Aradmegye községeinek lakosságát.

A két megye csendőrsége évek óta hajszolja Făt Petrut, aki Piscoria nevü társával és bandájával egyetemben több betörést, lopást, utonállást követett el, majd miután társait elfogták, egyedül folytatta garázdálkodásait.

Hétfő reggel beállitott a tárkányi csendőrősre Toma Ilie tárkánköi lakos, aki elmondotta, hogy Tárkánykő erdőjének egyik áthatolhatatlan sürüjében ráakadt Făt rejtekhelyére. Făt nem is sejti, hogy oda idegen be meri tenni a lábát. Ő, viszont ott látta aludni a bandität.

Mivel Filip őrmester távol volt, Filipné azonnal intézkedett a bandita elfogatása iránt. Rendelkezett, hogy David beosztott csendőrkáplár fegyvert és municiót vegyen magához és Toma Ilievel elindultak Tárkánykő felé. Mintegy 10 kilométer ut után elérkeztek oda, ahol a bandita nyugodtan aludt. A csendőrőrmester felesége kiadta rendelkezéseit:

— Ha észrevesz bennünket és szökni akar, vagy gyanus mozdulatot tesz, hogy le akar lőni bennünket, azonnal lőssz. Ha álmában sikerül elkapni, te felszólitott, hogy adja meg magát. Ha engedelmeskedik, én megbilincselem, te pedig a fegyvert nekiszegezve őrködsz...

Igy is tettek. Amikor a bandita észrevette őket, villámgyorsan menekülni akart, egy füle mellett elrepülő golyó azonban lecsendesitette. Felemelte reszkető kezeit és megadta magát. A csendőrőrmester felesége bilincsekbe verte és bekisérték a csendőrőrsre. Fătnél egy Steyer fegyvert és öt golyót találtak.

A betörőt átkisérik az aradi ügyészségre, mert az aradi ügyészség több betörés és utonállás miatt évek óta körözi Fătot.

URANIA Tel.: 12—32. 5-től folytatólagosan.
Két nagy sláger egy műsorban:
I. Molnár Ferenc nagysikerü vigjátéka
„A NAGY SZERELEM"
MYRNA LOY és WILLIAM POWELL-al.
II. Jeanette Mac-Donald és Eddy Nelson
legkedvesebb filmje
„Vad-nyugat leánya" (Senorita)
IstenI muzsika... csodás panoráma... lebilincselő cselekmény!

Október hó elsején tartja alakuló gyülését az Országos Magyar Iparos Szervezet

Gróf Teleki Ádám képviselő nyilatkozata valóra váltott célkitüzéseiről és a jövő terveiről — Szeptember 6-án az előkészitő bizottság tartja ülését

Kolozsvár. Gróf Teleki Ádám országgyülési képviselő, a Magyar Népközösség ipari osztályának vezetője, lelkes odaadással intézi a magyar iparosság megszervezésének ügyét, de ezen kivül, mint a parlamenti csoport főtitkárának is kijár a munkából a része, amit a legjobb lelkiismerete szerint intéz el mindenütt és mindenben segitségére áll a hozzáfordulóknak, ha azok jogos és igazságos kérésükkel keresik fel.

A nyári hőség elviselhetetlensége mellett is heteken át tartózkodott Bucurestiben, hogy az ügyek menetei hátrányt ne szenvedjenek. Most néhány napra visszavonult marosujvári kastélyába, ott kerestük fel, hogy nyilatkozatot kérjünk tőle eddigi munkáiáról. Teleki Ádám kérdésünkre az alábbi nyilatkozatot adta:

A magyar iparostársadalom megszervezése

— 1939. március hó 5-én adtam meg ipari célkitüzéseim programiát, a következő 5 pontban:

1. Az Országos Magyar Iparos Szervezet megalakitása.

2. A magyar iparostársadalom helyzetének pontos felmérése és számbavétele.

3. A magyar iparostársadalom munkaterületén és fejlődési utjain jelentkező akadályok elháritása.

4. Uj magyar iparosnemzedék megfelelő nemzeti és szakszellemben való nevelése.

5. A magyar ipar fejlődése, anyagi feltételeinek megteremtése.

Azóta lankadatlanul munkában vagyok és a nehéz viszonyok ellenére is felkerestem Erdélv minden számottevő ipari városát és ott az iparosság vezetőinek bevonásával megvitatva a kérdéseket, arra a megállapitásra jutottam, hogy az iparosság egyöntetüen mindenütt azon az állásponton van, hogy az Iparosok Országos Egyletét feltétlenül és mielőbb létre kell hozunk.

5 hónap eredménye

Tehát alig telt el öt hónap, amióta a szervező munkámat megkezdtem és ime abban a stádiumban vagyunk, hogy az alakuló iparos nagygyülést előkészitő bizottság már szeptember 6-án össze fog ülni, hogy az október 1-én megtartandó gyülés tárgysorozatát, ami Kolozsváron lesz, előkészitse.

Ezt azért is tartom fontosnak közzétenni, hogy mindenki meggyőződhessen arról, hogy

a Magyar Népközösség dolgozik, de lehetetlen az, hogy néhány hónap alatt valóra váltsuk mindazt, ami évek hosszu során át parlagon hevert

és ezen idő alatt ezek fontosságát senki sem tartotta sürgősnek.

Az Országos Magyar Iparos Szervezet megalakitása küszöbön van és az Isten segedelmével

október hó 1-én valóra is váltjuk.

És, ha ez a szervezet létrejött, akkor már az iparosságra vár a feladat, hogy a megkezdett munkát továbbfolytassa és azt gyümölcsöztesse.

Ismételve ki kell hangsulyoznom még azt, hogy ezen iparos egyesület tisztán és kizárólag csakis gazdasági, szociális és kulturális ténykedéseket foglal magában, mert a szakmai ügyek elintézése amugyis a céhek hatáskörébe tartozik.

A fentiekből mindenki láthatja, hogy a szervezés nehéz s terhes munkája folyamatban van s igy célkitüzéseim első pontja valóra is válik. A szervezéssel kapcsolatban a második pont:

a magyar iparostársadalom helyzetének pontos felmérése és számbavétele is

folyamatban van, amire vonatkozólag már eddig is igen sok értékes adatot gyüjtöttünk össze az egyes városokból beérkezett kimutatásoknak az alapján. Természetesen ezen a téren is még óriási feladatok vannak hátra, hogy e munkálatok alapján seregszemlét tarthassunk Erdély—Bánság magyar iparossága felett.

A tulajdonképpeni gazdasági, szociális és kulturális munka csak a szervezkedések befejezése után veszi kezdetét, miután az Iparosok Országos Egyesülete megerősödött és igy a Gazdasági Egylet mintájára végzi tevékenységét.

A szervezkedési munkálatoktól függetlenül voltak olyan sürgős és halaszthatatlan ügyek, amelyek elintézését a Népközösség ipari alosztálya már hónapokkal ezelőtt megkezdte. Ezek közé tartozik a tanfolyamok (tanonc szakiskolák) és tanoncotthonok ügyének rendezése és valóra váltása.

Örömmel közölhetem az iparossággal azt, hogy ezen a téren is eredményesen müködtünk, mert a már önálló magyar tanonciskolák mellett legujabban Székelyudvarhelyen létesitettünk ilyet és elintézés alatt van a csikszeredai, sepsiszentgyörgyi és marosvásárhelyi iskolák megnyitása is. Ezenkivül tervbe vettük, hogy

Erdélv valamennyi számottevő ipari városában megfelelő iskola fog rendelkezésére állni a magyar iparostanulóknak,

hogy igy a jövő generáció ipari szakképzettségét nyugodt lélekkel vállalhassuk.

A munka be van inditva: a kivitel attól függ, hogy magyar iparosságunk lelkén tudja-e viselni sorsát és jövőjét. Közös, egységes és minden egyes iparos munkásságát igénybevevő alkotásról van szó, ahol a kicsinyes érdekek és személyes surlódások háttérbe kell, hogy szoruljanak, annak a nagy ügynek az érdekében, amely a magyar iparosság jövőjét van hivatva szolgálni.

Végül az iparosság vezetőiről kell elismerőleg nyilatkozzak, — fejezte be nyilatkozatát Teleki Ádám — akik minden városban a legnagyobb megértéssel és lelkesedéssel fogadtak, célkitüzésemet magukévá tették és annak valóraváltását el is vállalták. Kérem továbbra is értékes segitségüket és támogatásukat.

Dr. Veress Endre.

Királyi rendelettel

több csikmegyei erdőt és legelőt nemzetvédelmi szempontból védettterületnek nyilvánitottak

Bucurestiből jelentik: A Monitorul Oficial most megjelent 186. száma királyi rendeletet közöl, amely bizonyos csikmegyei erdők s területek nemzetvédelmi szempontból szükséges védelmét tartalmazza. A két szakaszos királyi rendelet szövege a következő:

I. Jóváhagyjuk és jelen törvény rendelkezései alá helyezzük a nemzetvédelmi szempontból védendőnek nyilvánitott

a) összes az erdészeti technikai tanács jelentésében G. és D. csoportba osztott és 1—10. közötti pontokban felsorolt csikmegyei erdőket, magánterületeket, befásitott legelőket egész terjedelmükben, tekintet nélkül a tulajdonjog természetére, valamint bármely más erdőket és befásitott legelőket, amelyek a mellékelt kimutatásokban szerepelnek ugyan, de amelyek nemzetvédelmi szempontból szükségeseknek látszanak.

b) A csikvidéki bizottság jegyzőkönyveiben A. és B. csoportba foglalt mindazon területeket, amelyeknek befásitása, vagy a befásitás kiegészitése nemzetvédelmi szempontból szükségesnek látszik.

II. Miniszterünk, a földmüvelés és birtokügyi államtitkár kapott megbizást jelen rendeletünk végrehajtására.

A rendelettörvényt Őfelsége II. Carol király irta alá és Cornateanu földmüvelésügyi miniszter ellenjegyezte.

Rendelet az egyházak vagyonának leltározásáról

A kolozsvári református egyházhoz már megérkezett a rendelet — Hogyan történik a vagyonösszeirás?

Kolozsvár. A közvagyonok leltározásának minisztériuma körrendeletet küldött a romániai összes egyházaknak, hogy rövid időn belül készitsék el az egyház ingó és ingatlan vagyonának leltárát s azt küldjék fel a kultuszminisztériumba. A rendeletet a református egyház gazdasági hivatala már meg is kapta és annak értelmében rövidesen hozzá is fognak az egyházi vagyon számbavételéhez. A rendelet egyébként a következőket tartalmazza:

„Tekintettel arra, hogy az 1934. julius 13-iki, a „Monitorul Oficial"-ban 1934. julius 17-én megjelent „nemzeti egyházaknak és más kultuszoknak jövedelmi és vagyoni leltárának törvénye" által a felekezeti törvény 21. paragrafusában megjelölt történelmi felekezetek, mely törvény 1929. április 12-iki, a „Monitorul Oficial"-ban 89. sz. a. 1928. április 22-én jelent meg, kötelesek a kultuszminisztériumnak ingó és ingatlan vagyonuk leltárát elküldeni.

Tekintettel arra, hogy a leltárnak az a célja, hogy az állam, mint a kultuszok védelmezője és segélyezője, az alkotmány és a kultuszokra vonatkozó törvények által előirt ellenőrzési jogát a kultuszok vagyonai felett reálisan és tényleges en gyakorolhassa, tekintettel arra, hogy a leltárnak a vagyonok tény és jogszerinti legpontosabb képét kell nyujtania, tekintettel arra, hogy ez az eredmény jobban elérhető, ha a leltározás a közvagyonok minisztériumának a közvagyonok leltározásának feltételei és formái szerint történik, ezeknek a pontoknak alapján van szerencsénk kérni, hogy méltóztassék ingatlan vagyonának leltárát, előirásaink szerint ujra elkészitteni.

Minthogy az ingatlanoknak a helyszinen való igazolása és e munkálatok fölülvizsgálása a városi elöljáróság hatáskörébe tartozik, valamint bármely más állami, vagy közintézmény ingatlanai, ugyanaz az eljárás követendő az Önök, vagy bármely cim alatt az Önök felügyelete alatt álló ingatlan vagyonok kérdésében is.

E célból van szerencsénk kérni, méltóztassanak sürgősen intézkedni, hogy a felügyeletük alatt álló szervek rendelkezésükre álljanak a polgármester uraknak, hogy elvégezhessék az Önök saját, vagy felügyeletük alatt álló ingatlan javak leltári adminisztrációjának munkálatait.

Szerezzék be sürgősen Erdélyben és Bukovinában a telekkönyvi másolatokat, az ókirályságban pedig a tulajdonossági iratok másolatát. A másolatokat és terveket a polgármesternek kell benyujtaniok, ha pedig ezek munkálataikat már bevégezték és annak eredményét a prefektusoknak, vagy a minisztériumba már elküldték volna, akkor az illetékes tényezők azokat egyenesen a minisztériumba küldjék fel.

Természetesen ezek az intézkedések csak arra az esetre vonatkoznak, ha a fentemlitett munkálatokat (másolatok, tervrajzok) még nem készitették volna el.

Ami az ingó javakat illeti, idejében külön kérdőivet és utmutatást fogunk küldeni.

A 45 napos időszakot, mely alatt a polgármesterek részéről a választnak meg kellett volna jönnie, általánosan 1939. julius 14-ig halasztottuk el. Ez a határidő is átlépheto abban az esetben, ha a polgármesterek a javak sokés különféleségе miatt nem képesek a munkálataikat ez alatt az idő alatt elvégezni.

Ezt a rendelkezést, alkalmazkodás végett, az összes egyházi hatóságainkkal közölték azzal, hogy amennyiben a polgári hatóságok ezen rendelkezés végrehajtása végett megkeresnék, készséggel álljanak segitségére minden kivánt adat pontos közlésével.

CORSO Ma: 5, 7.15, 9.30 órakor.
Szenzációs kettős müsor:
I. GOLGOTHA Főszerepben: Harry Baur, Jean Gabin.
II. Szivek csalogánya Főszerepben: Deanna Durbin és Herbert Marschal

Bizottság indul Szibériába Petőfi állitólagos sirjának felkutatására

Elkészült már a koporsó, melyben hazaviszik Gyóni Géza hamvait

Budapestről jelentik: Kilencven esztendő után, csodálatos misztikumképpen ismét fellángoltak a Petőfi-legendák! — erről beszélgettünk nyári otthonában Balogh Istvánnal, a költő-tanárral, a Gyóni Társaság elnökével. A beszélgetésre az adott okot, hogy néhány nappal ezelőtt a Gyóni Társaság címére levél érkezett Csuray Károly történésztől, aki szintén a Petőfi-legendához kivánt adatot szolgáltatni. Csuray azért irta a levelet a Gyóni Társaság elnöke címére, mert tudomása van arról, hogy Gyóni Géza hamvait a nevére alapitott társaság hazahozatja Szibériából, a krasznojarszki hadifogoly-temető földjéből. Arra gondolt Csuray, hátha a világháboru magyar költőjének hazahozatala alkalmával a szabadságharc nagy költőjének,

Petőfinek szibériai állitólagos temetkezési helye dolgában is lehetne kutatásokat végezni?

Csuray levele többek között az alábbiakat tartalmazza:

„Harminc esztendővel ezelőtt felsőosztályu gimnazista voltam Nagybányán és eljárogattam Puskás bácsihoz. Keresztnevére már nem emlékszem. Ugy tudom, nyugalmazott erdő- vagy bányamérnök volt a hetven éven felüli öreg ur. — fivére a nagynevü Puskás Tivadarnak. Tudta rólam, hogy mennyire érdekel a magyar mult, a történelem és egy alkalommal Petőfinek a szabadságharc utáni életéről és haláláról beszélt nekem. Lényegében ugyanazt mondta el, amit Barátosi-Lénárth állit. Adatait, az ő feljegyzései alapján leirtam. Ezt az első feljegyzésemet akkori diáknaptáramból 1911-ben Debrecenben, ahol akkor már elsőéves jogász voltam, egy még középiskolai dolgozati füzetem lapjára átmásoltam. Ezt a kissé már avult akkori feljegyzésemet eredetiben idemellékelem, magamnak róla egy fotókópiát készittettem. Szövege a következő: „Kurokov, Bolgoj bányatelep, Ural tartományban Közép-Ural keleti oldalán, a Veres nagytó mellett. Érme (Bemtől) Zuráknál van, aki egy 89 éves lengyel, megölte Padowkit a kegyencet 1864. junius 16-án. Schick Adolf. Versei egy kő alatt. Metternich 1851."

„Puskás közlése határozott és részletes volt, — folytatja Csuray Károly levele — az adatokat maga is a jegyzeteiből idézte. A magam jegyzetei a Puskás-féle közlés vezető-fogalmait rögzitették le. Az első szó jelentőségét már nem tudom. Valószinüleg helynév. Az „Érme" szó után a zárójelbe tett „Bemtől" — megjegyzés a közelebbi érdeklődésemre adott válasz volt, ugyszintén a „Padowki"-név után szereplő jelző is. A dátum Petőfi elhalálozási időpontja. Schick Adolf és Metternich nevének feljegyzése Petőfi meggátolt hazajövetelével függenek össze. Akkoriban fiatalos hévvel höngésztem Zurák és Padowki adatai nyomán, de tudományos érdeklődésem a honfoglalás előtti történelmünk s a magyar fajkérdés felé fordult és történelmünknek a Petőfivel kapcsolatos homályos részletére nem tértem vissza, pedig Petőfi sorsának beteljesedése nem kevésbé homályos, mint például II. Lajosé, vagy a II' Zrinyié."

— Érdekes — jegyzi meg Balogh István, a Gyóni Társaság elnöke — hogy a közelmult hónapokban ismét fellángolt Petőfi-legendákkal kapcsolatban még a Csuray-féle levél kézhezvétele előtt, julius 15-én levelet intéztem dr. Császár Elemér egyetemi tanárhoz, a Petőfi Társaság elnökéhez és felhivtam figyelmét arra,

nem lenne-e időszerü és alkalomszerü Gyóni Géza Szibériában nyugvó hamvainak hazahozatala alkalmával a folyton fellángoló és ujraéledő Petőfi-legendáknak is utánanézni Szibériában.

tekintettel arra, hogy a legendákban szereplő helynevek erre módot adnának. Esetleg azon az alapon is lehetne tájékozódni, hogy világháborus szibériai magyar hadifoglyok a fogságuk idején Krasznojarszkban, majd a hazajövetel után is több izben hivatkoztak arra, hogy Szibériában olyan településekre bukkantak, ahol ma is az eredeti magyar családi nevüket viselő, természetesen eloroszosodott leszármazottak élnek és ezek a leszármazottak állitólag a szabadságharc után Oroszországba került és ottmaradt volt magyar hadifoglyoknak az ivadékai.

Érdeklődtünk Balogh Istvánnál, a Gyóni-hamvak hazahozatalának időpontja iránt is.

— Az irodalmi estéken, a felsőház és a képviselőház, valamint a győri evangélikus egyházkerület és mások adakozásaiból eddig 9516 pengő gyült össze. Ez az összeg a Postatakaréknál a „Gyóni hamvak hazahozatala" cimü számlán szerepel letétben. Ehhez járul a volt hadifoglyok Gyóni-estjének bevétele és gyüjtése, ezer pengő,

összesen tehát 10500 pengő áll rendelkezésre,

ami, ha teljesen nem is fedezi a hazahozatal költségeit, nagyobbrészt máris lehetővé teszi a Gyóni-hamvak hazahozatalát és még néhány vármegye kilátásba helyezett hozzájárulásával elegendő is lesz. Minden előkészület megtörtént, már a dupla cinkoporsó is elkészült, amely a hamvakat befogadja majd. Jungerth Mihály, volt szovjetoroszországi követünk még moszkvai tartózkodása idején interveniált az engedély megszerzése ügyében és az orosz hatóságok részéről megszerezte a hozzájárulást, hogy semmiféle akadályt nem görditenek Gyóni hazahozatalánál. A válságos világpolitikai helyzet azonban még némi várakozást tesz szükségessé.

Végül annak a reményének adott kifejezést az irodalmi társaság elnöke, hogy nincsen már messze az idő, amikor Gyóni Géza sajátkezüen megirt, hires sirversének kezdősoraiból: „Hazai domb lesz, vagy idegen árok, dus sirom füve, amelyen kihajt?..." — valóra válik az a rész is, amely arra vonatkozik, hogy a költő hamvai itthon pihenhessenek.

Kenessey Péter

Öngyilkosságok Temesváron

Temesvári tudósitónk jelenti: Borzalmas és megrendiető kettős öngyilkosság szinhelye volt Temesvár a tegnapi napon. Két életunt öregember, akik a legnagyobb nyomorban tengődtek, kerestek a halálban menekülést keserü sorsuk elől. Englert Erzsébet ötvenhároméves özvegyasszony leányával huzódott meg az egyik józsefvárosi pincelakásban. Englertné férje kőmüves volt és halála után nem maradt semmijük. Nagy inségben éltek és a szomszédok az utóbbi hetekben megdöbbenve vették észre, hogy az asszony állandóan félrebeszél. Englertné előtt álmában szentek jelentek meg és kérték, hogy hozzon áldozatot az emberiségért. A szerencsétlen asszony tegnap este a Sági-uton várakozott a villamosra és amikor az közvetlenül előtte elhaladt, a kerekek alá vetette magát ugy, hogy a villamos kerekei két darabra szakitották szét. A másik öngyilkosságot Müller József Hellberg 70 éves aggastyán követte el. Müller nem tudott a szegényházban helyet kapni és évek óta az uccákon, vagy a parkokban és menedékhelyeken huzta meg magát. Borzalmas öngyilkossági módot választott magának. A Marasesti téren uj bérpalotát épitenek és ebből a célból ott hatalmas gödröt ástak. A mostani esőzés következtében a gödör szinültig megtelt vizzel és a szerencsétlen aggastyán ebbe a mocskos, büzhödt vizbe dőlt bele, ahol megfulladt.

Az állam felvásárolja az idegen állampolgárok máramarosmegyei földbirtokait

Máramarossziget. Máramarosmegyének, a volt csehszlovák, jelenleg magyar határ felé eső részén jelentékeny mezőgazdasági ingatlanok vannak külföldi állampolgárok tulajdonában. Ezeknek az ingatlanoknak a tulajdonosai a határon tul laknak és a román hatóságok engedélyével jártak át román területre földjeik megmüvelése és a termés betakaritása végett.

Számos tartomány királyi helytartósága most értesitette Máramarosmegye prefektusát és a szigeti hatóságokat, hogy az állam rövidesen felvásárolja a megye határmenti községeiben az idegen állampolgárok tulajdonában lévő birtokokat. Ezekre a területekre román családokat fognak telepiteni.

Elnémul minden muzsikaszó este 11 után a szabadban Aradon

Figyelmetkeltő rendelkezések Aradváros uj köztisztasági és csend-szabályrendeletében

Az eddig érvényben volt köztisztasági és csend-szabályrendelet kiegészitésére Aradváros vezetősége uj szabályrendeletet dolgozott ki, amelyet már ki is függesztettek. A szabályrendelet fontosabb ujitásai a következők:

Minden aradi iparvállalat köteles alkalmazottai számára fürdőt berendezni, vagy legalább tusst felszerelni, egyben pedig gondoskodni arról, hogy az alkalmazottak hetenként legalább egyszer fürödjenek.

Az *élelmiszer- és cukorkakereskedők* kötelesek ügyelni arra, hogy kiszolgáló alkalmazottaik világos szinü, tiszta köpenyt viseljenek, tiszta kezük, levágott körmük legyen és hetenként legalább egyszer fürödjenek. A kiállitott élelmiszereket üvegszekrénykében kell elhelyezni, vagy celofánnal letakarni és az üveget naponta mosni kell. Nem engedhető meg, hogy a vevők kezükkel érintsék az élelmiszereket. Tilos a vendéglősöknek bodegatulajdonosoknak, élelmiszerkereskedőknek fertőző betegségben szenvedő vagy olyan személyeket alkalmazniok, akik ragályos betegek voltak és lábbadozó állapotban vannak. Az élelmiszereket müjéggel ellátott szekrényben kell őrizni.

Ami *a tej- és a tejtermékek szállitását* illeti, ez különleges kocsikban, fedett edényekben történik, amelyeket nyáron, a melegben jégzacskókkal kell ellátni.

A pékmühelyekből kikerülő áru csak zárt, olajjal festett kocsikban szállitható, ugy hogy ezeket a kocsikat naponta lehessen mosni. Kisebb mennyiségekben ezeket az árukat kosarakban is szállithatják, de a kosarakat ugy kell kibélelni, hogy azoknak a földön való elhelyezése révén, a piszok alulról a kosárba ne juthasson. Azok, akik kenyeret, péksüteményt eladnak, szintén világos szinü köpenyt kell viseljenek. A hus és a bőr szállitása csak bádoggal bélelt, zárt kocsikban történhetik. Ezeknek a kocsiknak kisérői kék vagy szürke köpenyt kötelesek viselni.

Az egészségügyi követelményeknek meg nem felelő épületeket a város lebontathatja az egészségügyi bizottság határozatától számitott 30 napon belül. A be nem épitett telkek tulajdonosai szintén kötelesek telkeiket körül vétetni és, ha ezt nem teszik meg, a város kerités épittetését a tulajdonos költségére elvégezteti.

Az uccákon tilos reklámok, felhivások, röpcéduláik alkalmazása. A kereskedők nem helyezhetik el áruikat a gyalogjárón és ugyancsak tilos a rekámokat ugy elhelyezni, hogy ezzel a forgalmat gátolják. Az ujságáruskioszkok esetében is csak magára a kioszkra ragaszthatók reklámok.

Tilos minden olyan megnyilvánulás, amely a közcsendet, akár a lakásokban, akár az uccán háboritja, rádió, gramofon, kiabálás, kutyaugatás, stb. utján. A fedetlen, nyilt helyiségekben (vendéglőkben) a zene éjszaka tizenegy óra után nem játszhat.

FORUM filmszinház. Telefon 20-10.
Ma két szenzációs film egy müsorban
I.
New-York terror alatt
izgalmas gangster-film
Humphrey Bogart és **George Brent**-el.
II.
Az indiánok réme
Dick Foran-al, a Vadnyugat hősével.
Előadások: 5, 7.15 és 9.30-kor.

ARADI KÖZLÖNY

Telefon: 11-51. Sürgönycim: KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési áraink:

Egész évre . . 840 lei || Negyedévre 210 lei
Félévre . . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

A Maginot-vonal rózsái

*

Lebrun francia köztársasági elnök meglátogatta a nyugati határvidék eröditményeit, a hires Maginot-vonalat. Azaz, legyünk pontosak: a francia köztársaság elnöke a Lotharingiában fekvő szülőfaluja közelében a Maginot-vonal — rózsakertjeit nézte meg.

A Maginot-vonalról tudjuk, hogy ez az erődöv hivatott megvédeni Franciaországot a kelet felől esetleg bekövetkező támadások ellen. A francia hadvezetőség mindent beleépitett ebbe a vonalba, ami a modern hadászati elvek szerint alkalmas arra, hogy a támadást bevehetetlen, áttörhetetlen falként megtörje és felmorzsolja. A hadak istenei valószinüleg örülnek ennek a maga nemében tökéletes müinek, amely — lagyen szabad a jelenséget nem földi, de csillagászati távlatokból vizsgálni — annyira jellemző nemcsak a franciákra, de egész Európára és az egész emberiségre.

Még jellemzőbb franciákra, európaiakra, általában: emberiségre az a körülmény, hogy a világszerte hires Maginot-vonal területén olyan rózsaültetvények nyilnak, virágzanak teljes pompájukban, amelyet a nagy francia köztársaság feje: Lebrun elnök is meglátogatásra érdemesnek tartott. Emeljük ki napjaink történetéből ezt a kis epizódot, mert — amint a külföldi lapok megirják — a Maginot-vonal rózsáinak története van. Metz városában — ki ne emlékeznék erre a városnévre a négy éves világháboru idejéből? — született meg az a gondolat, hogy a Maginot-vonal területét meg kellene szépiteni. És megalakult Metz városában a Maginot-vonalat megszépitő egyesület, s ez ültette tele rózsakertekkel az erődöv arra alkalmas területeit. Az egyesület elnöke Loizeau tábornok, most Lebrun elnöknek nem az erődöv félelmetes halálzópoit ágyuszörnyetegeit, páncélos harci kocsijait, gépfegyvereit mutatta meg, hanem a teremtő és ajándékozó Isten legszebb alkotását: a gyönyörü, ártatlan virágos kertekét . . .

E puskaporos levegőjü napokban különös, lelkénes értelmük van a fentemlitett rózsakerteknek, amelyeknek illata talán egy áldott pillanatra el tudta feledtetni, hogy a XX. század illatszerkészletében cián és mustárgázok is szerepelnek.

Az ember csak ember marad, önmaga nemesebbik részét sem tudja megtagadni még olyan helyen sem, ahol a félelmes háboru gépkolosszusai az elpusztitás és megsemmisités nemezisét szolgálják s virággal, rózsaerdővel szépiti meg azt a helyet, amelyen a halált szánták főkertésznek, aki minden pillanatban készen áll, hogy csokorba, koszoruba kösse a termés legszebb virágját az emberi életet . . .

— ZÜRICHI TÖZSDEZÁRLAT: Páris 11.73 és egynegyed, London 20.73 és egynegyed, Newyork 443, Brüsszel 75.23 és háromnegyed, Milánó 23.30, Amszterdam 237.65, Berlin 177.75, Szófia 540, Prága 15.15, Varsó 83.40, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

— **Őfelsége beszédének visszhangja Párisban.** Páris. (Rador.) Számos francia lap hosszu beszámolót közöl Őfelsége II Carol király constantai beszédéről. A lapok többek között kiemelik, hogy Őfelsége a király a román terület sérthetetlenségét jelentette ki és hangsulyozta, hogy mindenki hajlandó a határok megvédelmezésére, mert ezzel a civilizáció ügyét védi.

— **Meghalt Korfanty volt lengyel miniszterelnök.** Varsó. Korfanty volt lengyel miniszterelnök tegnap meghalt. Mint ismeretes, Korfanty annak idején élesen támadta Németországot, amikor Lengyelország és Németország szövetségi szerződést kötöttek. A volt miniszerelnököt biróság elé akarták állitani, de Korfanty Csehszlovákiába menekült. A csehszlovák állam feldarabolása után Korfanty száműzetése megszünt és hazájába visszatérhetett. Szivbaj ölte meg a volt miniszterelnököt.

— **Vásárhelyi János püspök Bucurestiben.** Kolozsvárról jelentik: Vásárhelyi János ref. püspök a felekezeti tanárok és tanitók tömeges nyugdijazása ügyében Laár Ferenc és Mester Mihály egyházi tanácsosok kiséretében Bucurestibe utazott.

— **Német katonai repülőgép kényszerleszállása Svájcban.** Bern. (Rador.) Egy német katonai repülőgép szerdán este 7 órakor a Bern közelében levő Frauenbrunnen község határában benzinhiány miatt leszállt. A hatóságok vizsgálatot inditottak.

— **Anglia uj bucurestii követének személyisége.** London. (Rador.) Az angol kormány a román kormány beleegyezését kére ahhoz, hogy Reginald Leepert-t Nagybritannia bucurestii követévé nevezhesse ki Reginald Hoare jelenlegi követ helyébe, aki más beosztást kap. A román kormány megadta hozzájárulását Leepert kinevezéséhez. Leepert egyike a legkitünőbb angol diplomatáknak és a délkeleti kérdések szakértője, aki egyik titkára volt az angol békebizottságnak. Oroszországban és Lengyelországban hajtott végre különleges megbizatásokat és hosszu ideig a varsói angol nagykövetség titkára volt. Legutóbb a külügyi hivatal sajtóigazgatói tisztségét viselte.

— **François Poncet visszatért Rómába.** Rómából jelentik: Francois Poncet római francia nagykövet szabadsága lejárta után Franciaországból visszatért az olasz fővárosba.

— **Német gazdasági bizottság látogatása Moszkvában.** Berlin. Mint illetékes helyről jelentik a szovjetkormány meghivására a Moszkvában megnyilt agrárkiállitásra német bizottság utazott. A bizottságban résztvesz a nemzetgazdasági, a kereskedelmi és ipari miniszeriumok egy-egy főtisztviselője.

Szentgyörgyinek van szive!
Vásárján halom olcsó cikk,
SOK szép, jónak lesz keletje
PÉNZT, időt, fáradságot
MEGTAKARITHAT, ha felszik

— **Hitler német kancellár katonai jubileuma.** Berchtesgaden. Abból az alkalomból, hogy negyedévszázaddal ezelőtt Hitler kancellár mint önként jelentkező belépett a tizenhatodik bajor gyalogezredbe, Göring miniszterelnök felkereste a kancellárt Berchtesgadenbe és átadta a német hadsereg jókivánságait. Hasonlóképpen jókivánságait tolmácsolták a hadsereg, a tengerészet, valamint a vezérkar is. Hitler kancellárt katonai küldöttség is felkereste, amelynek az államfő közvetlen szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésért.

— **Demeter Béla népközösségi sajtóreferens gyásza.** Demeter Béla, ujságiró kollégánknak, az Erdélyi Gazda szerkesztőjének és a Magyar Népközösség sajtóelőadójának sulyos gyásza van. Bátyja, Demeter Zoltán, CFR tisztviselő hirtelen meghalt. Demeter Zoltán Galatiban teljesitett szolgálatot, ahol alig háromnapi betegség után szivbillentyütágulás ölte meg. Demeter Zoltán lelkiismeretes, kiváló szakember volt, akit fellebbvalói is nagyon szerettek és megbecsülték.

— **VASÁRNAP UNITÁRIUS ISTENTISZTELET ARADON.** Az aradi unitárius egyházközség élete ujra megélénkült a nyári hónapok elmultával. Vasárnap augusztus hó 20-án érkezik Aradra Nagy Zoltán Aradtemesvári unitárius lelkész, hogy az aradi hivek számára déli 12 órai kezdettel unitárius Istentiszteletet tartson az ág. evangélikus templomban. Az alkalomra a hivek minél nagyobbszámu megjelenését kéri az egyházközség vezetősége.

Emlék

— Ezek a kardok szegény férjemtől maradtak reám, emlékül.
— Katona volt a megboldogult?
— Nem, kardnyelő . . .

— **Titeanu sajtó- és propagandaügyi miniszter üdvözlése.** A sajtó- és propagandaügyi minisztérium által az ország különböző részeibe küldött filmkaravánok mindenütt nagy sikereket aratnak és a nép köréből az üdvözlőtáviratok egész sorozatát küldik a mozi-karaván megteremtőjének, Titeanu államtitkárnak. Az elmult napokban a következő helységekből érkeztek távirati köszönetek: Vicovul de Sus, Vicovul de Jos, Caliacra, valamint Siret. Szebenmegyében több mint tiz napja dolgozik a mozi-karaván. Eddig körülbelül 25 ezer ember nézte végig a kulturális és ismeretterjesztő filmeket. Tegnap este a propagandafilmet maga Balan, Erdély mitropolitája és Ralea munkaügyi minisztere is megtekintette. Néhány nap mulva a mozi-karaván Biharmegyébe érkezik és itt megkezdi propaganda előadásait.

A „Daily Sketch" uj szenzációja

A londoni „Daily Sketch" amely az utóbbi napokban jó kövér nyári külpolitikai kacsákkal lepte meg a világ közvéleményét, — a lap természetének megfelelőleg eredeti női szépségversenyt rendez. A lap hires illusztrátora, Ferrier lerajzolt egy ragyogó fürdőtrikós leányfigurát, amely szerinte a legtökéletesebb angol leánytipust ábrázolja. A versenyt most már az a fiatal angol leány nyeri meg, aki legjobban hasonlit a Ferrier elképzelte álom-alakhoz. A legérdekesebb az, hogy habár még nem zárult le a verseny, máris nagyon sok a rajzhoz hasonló fiatal lány küldte be fényképét a laphoz.

— **TILOS A HÁZAK UJRAFESTÉSE! Az aradvárosi MONT-iroda ezuton közli a háztulajdonosokkal, hogy további intézkedésig tilos a házak ujrafestése. A hadtestparancsnokság ezzel kapcsolatos részletes utasitásai a közeli napokban érkeznek meg és ezek előirják majd, hogy milyen szinü festékanyag használható a házak festésénél. Annak idején a részletes rendelkezést a sajtó utján közlik majd a közönséggel.**

— **Gruber Ernő dr aradi gyásza.** Özv. Guber Imréné született Kron Franciska augusztus 17-én reggel hat órakor életének 61-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Dr Gruber Ernő minorita teologiai rektor, az Aradon is jól ismert és közszeretetnek örvendő minorita áldozópap édesanyját veszitette el az elhunytban, akit kiterjedt aradi rokonság gyászol. Özv. Gruber Imrénét augusztus 18-án délután hat órakor a felsőtemetői gyászházból helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt lelkiüdvéért augusztus 19-én délelőtt 10 órakor mutatnak be engesztelő gyászmise áldozatot.

— **A Nobel-dijas Bosch professzort tüntették ki az idén a Göthe-dijjal.** Frankfurtból jelentik: A Frankfurtban alapitott Göthe-dij végrehajtóbizottsága néhány nappal ezelőtt ugy döntött, hogy ebben az évben a nagy kitüntetésnek számitó dijat Carl Bosch dr. egyetemi tanárnak és titkos tanácsosnak adja ki. Bosch dr. professzor különösképpen az ipari vegyészetben végzett értékes munkát, együtt dolgozott Bergius professzorral a szintétikus benzin előállitásán és 1931-ben vele együtt kapta meg a kémiai Nobeldijat. Bosch dr.-nak a Göthe-dijat a legnagyobb német költő születésnapján, augusztus 28-án adják át ünnepélyes keretek között a frankfurti Göthe-muzeumban.

— **Eljegyzés.** Iliescu Alexandrina (Bucuresti) és Ciobanu D. Gavril, a Dir. Gen. CFR főtisztviselője (Bucuresti) jegyesek. (Minden külön értesités helyett.)

— **Házasság.** Radosavlevics Miklós pékmester leányának esküszik örök hüséget Vartaciu Romulus f. hó 20-án, este 7 órakor, görög keleti szertartás szerint. Tanuk a menyasszony részéről Vartaciu Viorel kapitány, mig a vőlegény részéről Cretu György perceptor. Tekintettel, hogy a templomot renoválják, a szertartás a püspöki kápolnában lesz megtartva.

— **A strajer-öltözék — hivatalos iskolai egyenruha.** Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium elrendelte, hogy az ország valamennyi iskolájában a strajer-öltözéket kell egyenruhaként viselni.

— **A bucuresti munkakamara kirándulása Brassóba.** Bucurestiből jelentik: A Munka és Jókedv keretében a bucurestii munkakamara augusztus 20-án ezer munkással kirándulást rendez Brassóba.

— **Fényes Alice nem megy férjhez . . .** Fényes Alice, a kolozsvári magyar szintársulat közkedvelt és népszerü müvésznője, aki szabadságát Kolozsváron tölti, kijelentette, hogy nincs szó a közeljövőben férjhezmeneteléről. A kitünő müvésznő egyelőre nem akar bucsut mondani a szinpadnak s igy közeli esküvőjéről elterjedt hirek nem felelnek meg a valóságnak.

— **Dr. Róna** orr-, gége-, fül-specialista ismét rendel D. e. 11—12-ig és d. u. 4—6-ig.

— **Váratlanul beszüntették Oroszországban a légi forgalmat.** Moszkvából jelentik: A légügyi népbiztosság váratlanul beszüntetett tizennégy polgári légiforgalmi vonalat. Ezek a polgári utasszállitásra berendezett repülőgépek Moszkva és Szibéria, valamint Moszkva és a Krimi-félsziget között közlekedtek. Azt hiszik, hogy a rendelkezésnek katonai okai vannak.

— **Indokinai francia irónő nyerte a nemzetközi regénypályázatot.** A nagy nemzetközi regénydijat, amelyet néhány évvel ezelőtt Földes Jolán nyert, az idén ismét érdekes szerzőnő kapta meg. A birálóbizottság most közölte itéletét, amely szerint a világ legjobb regényéért folyó pályázatot Makhali-Phall kisasszony nyerte. Az álnév mögött Pierette Cueste francia hölgy rejtőzik. A francia irónő az Indokinai Kambodsában él. Francia apa és bennszülött anya leánya. Eddig két verseskötete jelent meg.

A Magyar Népközösség aradi tagozatához és az Aradi Közlöny cimére befolyt adományok Józseffalva javára

A romániai Magyar Népközösség Márton erdélyi püspökre bizta a Józseffalván tüzkárt szenvedett magyar testvéreink sorsát. Az erdélyi püspök személye, eddigi népnevelő és támogató munkássága a biztositék arra, hogy a legjobb kezekben van a sors-sujtotta székelyek ügye. A nyár mulóban van, közeledik az őszi esős idő és az ősz után sokszor korán jelentkezik a hideg téli idő. Ott a bukovinai hegyek között még hamarabb is beköszönt a tél hidege, mint itt a Maros partján. A józseffalvai székelyek aggodalommal figyelik az idő mulását, mert nem tud vele lépést tartani a sok szorgos kéz, mert hiányzik az anyagi eszköz, a pénz az épitő munka befejezéséhez. A romániai Magyar Népközösség gyültöivein éppen ezért szorgalmasan gyorsitott menetben folyik a gyüjtés a tüzkárosultak javára. Az aradvárosi tagozat ezuton is ismételten felkéri a magyar testvéreket, még ha áldozatok árán is, járulion hozzá a józseffalvai épitő munkához. A tél közeledte előtt hajlékot kell nyujtani a ma még hajléktalan családoknak.

Az aradi népközösségi tagozat gyültöivein a mai napon a következő adományok folytak be:

Mang Ilonka	200 lei
Pálinkás Margit	100 „
Haidara Lajos	100 „
Pallkó Lajos	100 „
Ivánka Károly	10 „
Váradi József	50 „
Dragán Jánosne	30 „
Özv. F. B.-né	20 „
Dr. Szeghő Hugó	20 „
Kovács Margit	20 „

Az Aradi Közlöny gyüjtési ivére a józseffalvai tüz károsultak javára a következő adományok érkeztek:

Eddig befolyt összeg:	30.783 lei
Lengyel József	100 „
N. N.	100 „
Összesen:	30.983 lei

— **Ütő Béla halála.** Kolozsvárról jelentik: Ütő Béla nyugalmazott unitárius esperes a nagyküküllő-megyei Alsó Rákoson elhunyt. Ütő Béla halála az erdélyi magyarság sulyos vesztesége.

— **148.822 svéd koronát kapnak fejenként a Nobel-dijasok.** Stockholmból jelentik: A Nobel alapitvány most közzétett évi jelentése szerint az alapitvány összege 1938. év végén 32.946.542 svéd korona volt. Az ezévi Nobel-dijasok fejenként 148.822 svéd koronát kapnak. A természettani és vegytani dijakat a svéd tudományos akadémia a biológiai és orvosi dijat a stockholmi egyetem orvostani kara, az irodalmi dijat a svéd akadémia itéli oda. Ebben az évben két vegytani és két orvosi dij kerül kiosztásra, minthogy a mult évben ezeket a dijakat visszatartották. Ha ebben az évben sem találnának dijazásra érdemes munkálatot, a dijak összegét ahhoz a különalaphoz csatolják, amely ből a tudományos kutatásokat támogatják.

— **Budapesti teológiai tanárnak hivták meg a bálványosváraljai református lelkészt.** Tudósitónk jelenti: Tunyogi Csapó András bálványosváraljai református lelkészt a budapesti református teológia rendes tanárnak hivta meg a héber nyelv és irodalom tanszékére. A fiatal és nagyképzettségü lelkész már eddig is magántanára volt a losonci teológiának, ahova évenként utazott el falujából előadásait megtartani. A megtisztelő meghivás egy értékes egyháztudós munkásságát jutalmazza. Megürült tisztségének betöltésére a bálványosváraljai egyházközség presbitériuma vasárnap tartja meg a választást. Valószinü hogy Hegyi János szamosujvári segédlelkészt választják meg.

— **Trimbitioni Felicia emlékezete.** Az egy évvel ezelőtt tragikus körülmények között elhunyt Trimbitioni Felicia halálának évfordulója alkalmából vasárnap délben fél tizenkét órakor gyászistentiszteletet tartanak a görög katolikus templomban.

— **A budapesti Sportvonat** utasainak hazaérkezéséről szóló beszámolónkban az elmult számunkban megemlékeztünk arról a körültekintő figyelemről is, amellyel az utazást rendező utazási irodák megbizottai tették kellemessé a résztvevők számára az utat. Az Europa—Romania utazási iroda aradi expoziturája részéről Groglott Anna főtisztviselőnő kisérte fel az utasokat a magyar fővárosba és agilitásával, gondosságával nemcsak a hatóságok munkáját könnyitette meg, hanem maga is lényeges módon járult hozzá, hogy az utasok teljes kényelemben tegyék meg az aránylag hosszu utat Arad és Budapest között. A Wagon-Lits-Cook aradi utasainak adminisztrációját az aradi fiók vezetője, Klosz Frigyes látta el. — mint ahogyan megirtuk, — mintaszerüen.

— **Uj világrekord a 100 vardos hölgy-melluszásban.** Rotterdam. Dora Heeselars holland hölgyuszó a 100 yardos melluszásban 1 perc 15,6 mp.-es eredménnyel világrekordot állitott fel.

— **A III. rend közgyülése.** Augusztus 20-án vasárnap délután 5 órakor tartják meg a III-ik rend havi közgyülését. A hitbuzgalmi egyesület tagjait kérik, hogy a gyülésen teljes számban jelenjenek meg.

— **A csehek a vallásos ünnepségeket tüntetésekre használják fel.** Prága. A „Prager Zeitungdienst" jelentése szerint a csehek az utóbbi időben a vallásos ünnepségeket, körmeneteket hazafias tüntetésekre használják fel. Legutóbb Donzliceben, az ottani egyházi ünnepségen, amelyen több mint százezer cseh vett részt, rendeztek cseh nemzeti tüntetést, ami a nemzeti szocialista körök nagy elégedetlenségét váltotta ki.

— **Német kémet fogtak Svédországban.** Stockholmból jelentik: A Socialdemokraten cimü napilap, amely a svéd kormánypárt hivatalos lapja, ugy értesült, hogy a rendőrség letartóztatta a német Gestapo egy ügynökét. A letartóztatott azt állitotta magáról, hogy Németországból megszökött kommunista. Az állitólagos kommunistáról kiderült hogy információkat szerzett be a svéd munkások számáról, az üzemek termelési képességéről, a német emigránsok tevékenységéről, va lamint a közismerten nemzeti szocialista svéd politikusok és ujságirók működéséről.

— **Halálozás.** Vogel Lászlóné, szül. Kohn Margit, hosszu, kinos szenvedés után elhunyt. Temetése f. hó 18-án, (péntek) délután fél 3 órakor lesz a régi zsidótemető halottasházából. Részvétlátogatások mellőzését kérjük.

Végkiárusitástól

visszamaradt **vásznakat, asztalnemüeket, fekete és sötétkék selymeket, szöveteket lakásomon**

Str. Moise Nicoara 1 sz., I. em. **árusitom**

I. Grünberger

— **Borzalmas tüz a Sturdza-birtokon.** Iasiból jelentik: Az elmult éjszaka hatalmas tüz pusztitott a Goliesti községbeli Sturdza-birtokon. Több gyermek tüzet gyujtott a mezőn, amitől lángralobbant és elégett 30 hektár buza, 40 hektár repce és 35 hektár len. A kár több millió.

Göbbels, Kinghall, óh..!

A londani „Sunday Pictorial" viccpályázatán a következő tréfa nyerte el az első diiat:

Két őrült beszélget. Az első megkérdezi: Mit csinálsz? — Levelet irok — feleli a második. — Kinek irsz? — Hát ha tudni akarod magamnak. — Na és mit irsz? — Mire a második bolond indignálódva feleli:

— Mit képzelsz? Hát honnan tudjam mielőtt a levelet meg nem kapom?.

— **Beiratkozás az aradi katolikus iskolába.** A római katolikus iskolákba a beiratkozás augusztus hó 25-én kezdődik meg. Beiratkozási előjegyzések a szünidő bármely napján eszközölhetők. A beiratkozásokra vonatkozó felvilágositásokért a szülők bizalommal forduljanak az iskolák igazgatóihoz. Itt közöljük, hogy a május havában megjelent nemzetnevelésügyi törvény az alsó osztályok létszámát ismét csökkentette, hogy a tanulók gondosabb oktatásban részesülhessenek. A tanulók létszámcsökkentése folytán a római katolikus elemi iskolák I osztályaiba is csupán 40 jelentkezőnek lesz helye. Tehát a szülők igyekezzenek gyermekeiket még idejében beiratni, illetve a római katolikus iskolákban helyet biztositani.

Specialisan etetett, nem zsiros, **élőponty**

állandóan kapható az ineu-i tógazdaság lerakatában, **Calea Banatului No. 1.**

— **Szabadlábra helyezték Wiesnert.** Varsóból jelenik: Wiesner Rudolf volt szenátort, akit szerdán kémkedés miatt letartóztattak, csütörtökön délelőtt szabadlábra helyezték. Wiesnernek, aki különben a lengyelországi német ifiuság vezére, továbbra is a rendőrség rendelkezésére kell állania.

Szinház

Élénk érdeklődés Betegh Béby vendégjátéka iránt

Szombaton lesz a Szonja premierje.

A szintársulat szombaton mutatja be Harmath Imre és Budai Dénes nagysikerü operettjét, a Szonját, amelynek érdekessége — mint jelentettük — az, hogy a főszerepet Betegh Bébi játsza. A kiváló müvésznő, hosszu idő után valóban egyéniségéhez illő szerepben lép fel. Betegh Bébi nagyvonalu játéka, gyönyörü hang ja és káprázatos ruhái nagyban emelik majd az előadás szinvonalát. Arad kedvelt primadonnáiának fellépése iránt általános érdeklődés nyilvánul meg. Bizonyos, hogy telt ház fogja ünnepelni a szinpadra vissza térő Betegh Bébit. A Szonja nagyoperett vasárnap este is szinre kerül, ugyancsak Betegh Bébivel a főszerepben.

*

* **Pénteken este a „Kávé habbal"** kitünő operett kerül szinre zónaelőadásban (17 és 27 leies helyárakkal) Felhő Ervinnel a főszerepben.

* **Ünnepélyes keretek között fog lefolyni Felhő Ervin huszéves szinészi jubileuma.** Arad legkedveltebb szinésze kétségtelenül Felhő Ervin, aki évek hosszu során sok-sok pompás alakitásával vivta ki a közönség nagy szeretetét és elismerését. Felhő Ervinnek augusztus 22-én lesz szinészkedésének husz éves évfordulója és ezt diszelőadás keretében ünnepli meg a szintársulat. Az estén Felhő Ervin saját operettje, a „Botrány a szinházban" kerül szinre. A népszerü szinész jubileuma iránt általános az érdeklődés.

— **Teljesen leégett Gardsen litván városka.** Berlin. A Klajpedától tizennyolc kilométerre fekvő Gardsen kis litván városban szerdára virradó éjjel tüz ütött ki. A lakosság és a tüzoltók megfeszitett munkája hiábavaló volt és a város csaknem valamennyi háza a lángok martaléka lett.

— **EZ A RÁDIÓ-ÁLLOMÁS ELADÓ..!** Londonból jelentik: A „Daily Herald" cimü angol lap svájci jelentése szerint a svájci kormány tárgyalásokat folytat a Népszövetséggel a népszövetségi rádióállomás megvásárlására. A tárgyalások már két hónapja folynak, elvben már megegyezés jött létre, s még csak a vételár megállapitása van hátra. A Népszövetség azért adja el rádióállomását, mivel annak fenntartási költségei sulyosan nyomják költségvetését, amely a tagállamok számának csökkenésével amugyis összezsugorodott. A népszövetségi rádióállomás ezenkivül területenkivüliséget élvez s a svájci kormánynak aggodalmai vannak, hogy ez a körülmény háboru esetén bonyodalmakra vezetne. A népszövetségi rádió létesitését az 1929. évi közgyülés határozta el és a rádióállomás 1932-ben kezdte meg müködését. Főképpen Délamerikával és a távolkelettel való távirati érintkezésre használták fel.

— **Csecsemőholttestet találtak a Marosparton.** Csütörtök délután arról értesitették az aradi központi rendőrséget, hogy a Marospart Gloria sporttelep mögötti szakasza mentén lévő egyik bokorban egy ujszülött holttestére bukkantak a járókelők. A rendőrség részéről nyomban bizottság szállt ki a helyszinre, majd intézkedtek a holttest elszállitásáról. Egyelőre még nem sikerült megállapitani, hogy ki volt az a lelketlen anya, aki ujszülött csecsemőjét megölte, majd a Marospart egyik bokrában rejtette el.

— **Csak vezetőségi tagjai képviselhetik a Céheket.** Bucurestiből jelentik: A munkaügyi miniszter közleményt adott ki, amely szerint olyan személyek, akik nem tagjai valamely céhnek, nem képviselhetik a közhatóságok előtt a céhérdekeket. Csak a céhvezetőség képviselheti a céhet az igazságszolgáltatás előtt, ugyszintén magánszemélyek előtt is

— **Betörés.** Az elmult éjszaka folyamán betörők jártak Elisa Mais aradi lakos Prutului-uccai lakásában. A betörők különböző ruhanemüket és többféle háztartási cikket vittek magukkal. Kézrekeritésükre megindult a rendőri nyomozás.

— **Eltünt aradi fiatalember.** Kővári Róza, Bujor-ucca 15. szám alatti lakos bejelentette az aradi rendőrségen, hogy 19 esztendős András nevü fia augusztus 16-ika óta nem tért haza lakására.

— **Autóvezetők figyelmébe!** Az aradi rendőrség közlekedési ügyosztálya közli az érdekeltekkel, hogy a régi autóvezetői igazolványok „átcserélésének és lebélyegzésének határidejét augusztus 31-ig hosszabbitották meg. A rendőrség felszólitja az érdekelteket, hogy eddig az időpontig mindazok, akik még nem láttamoztatták vezetői igazolványukat, vagy régi hajtási engedélyüket nem cserélték át, végezzék el a szükséges formalitásokat mert ujabb halasztást nem engedélyeznek és a rendelet ellen vétüket szigoruan megbirságolják.

— **„Londoni levél."** A magyarnyelvü külföldi leadások sorához most egy uj csatlakozik. „Londoni levél" cimen a budapesti rádió kéthetenként beiktat egy londoni rádió-leadást, amelyet az angol Broadcasting studióiában mond be a mikrofonba egy-egy Londonba élő magyar kulturmegbizott vagy Angliába küldött magyar laptudósitó. Ezek a londoni leadások negyedórát vesznek majd igénybe és az angol élet sajátosságairól, London politikától független kultur és társadalmi eseményeiről számolnak be azzal a céllal, hogy felkeltsék a magyar érdeklődést az angliai belső viszonyok iránt. Az első ilyen londoni magyar leadás szerda este, itteni időszámitás szerint hét óra 45 perckor volt.

— **45 millió pénzbirságot róttak ki egy bucurestii bőrgyárra.** A bucurestii „Tabacaria Nationala S. A." bőrgyár ellen a pénzügyi hatóságok nemrégiben forgalmi adó kihágási jegyzőkönyvet vettek fel. A gyárat ez alkalommal 32 millió 100.000 lei pénzbirsággal sujtották. Most ujabb eljárás indult a bőrgyár ellen egyenesadóeltitkolás cimén, melynek során további 12 millió 900.000 lei birságot róttak ki a gyárra.

— **Több százezer dollár örökölt keresi a newyorki román konzulátus.** Chisinauból jelentik: A newyorki román konzulátus értesitette a chisinaui hatóságokat, hogy az Egyesült-Államokban meghalt egy Harry Cohen nevü besszarábiai származásu egyén, többszázezer dollár vagyont hagyott maga után, vagyonáról azonban nem rendelkezett végrendeletileg. A newyorki konzulátus keresi az elhunyt esetleg Romániában tartózkodó rokonait.

— **Az A. F. P. A.** (Aradi Magántisztviselők Egyesülete, Baritiu 1.) értesiti tagjait, hogy az aradi munkakamara által rendezendő Adakaleh-Orsovai kirándulás költségeihez az egyesület minden egyes tagja részére, akik ezen kirándulásra jelentkeznek, még külön 100 leiel járul hozzá. Jelentkezni az egyesület helyiségében is lehet.

— **Koszorumegváltás.** Vogel Lászlóné ravatalára szánt koszorumegváltás cimen a Szeretetház javára az alanti adományok folytak be: Aradi Textilgyár Rt. tisztviselő kara 1500. Industria Agricola Aradana 1200, Apponyi Testvérek 200 leit.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

FÖLDES gyógyszertár, Str. Eminescu.

KÁRPÁTI gyógyszertár, Bul. Reg. Ferdinand

ROZSNYAI gyógyszertár, Piata Avram Iancu.

Az augusztusi és szeptemberi fegyvergyakorlatok

Az aradi városházán müködő MONT-iroda az alábbiakban közli a nagyvezérkarnak az augusztus és szeptember hónapban tartandó fegyvergyakorlatra történt behivási rendeleteit:

2. SZÁMU KÖZLEMÉNY: Kiképzés céljából jelentkezni tartoznak csapattesteiknél mindazok, akik zöldszinü, névreszóló behivót kaptak, vagy kapnak, a behivón megjelölt időben. 1939. augusztus 15-én jelentkezni tartoznak a csapattestejiknél mindazok az 1936-os korosztályhoz tartozó altisztek és legénységi állománybeliek, akiknek piros szinü behivó rendeletük van A U 1 jelzéssel. Azokat, akik az előirt időben nem jelentkeznek, a katonai bün tetőtörvény vonatkozó szakaszai értelmében hadbiróság elé állitják.

3. SZÁMU KÖZLEMÉNY: Jelentkezni tartoznak még csapattestüknél kiképzés és fegyvergyakorlat céljából mindazok, akik az 1. 2. 3. és 4. légelhárító osztagokhoz vannak beosztva és ötcsillagos F A 1 jelzésü sárga szinü sürgős behivójuk van, abban az esetben is, ha ebben az esztendőben már be voltak hiva.

4. SZÁMU KÖZLEMÉNY: 1939. augusztus 17-én jelentkezni tartoznak mindazok a tisztek, altisztek és legénységi állománybeliek, akik a légelhárító kiképző központhoz vannak beosztva és ötcsillagos F A 1 jelzésü, sárga szinü, sürgős behivójuk van.

Politikai amnesztia Szlovákiában

Pozsony. Hlinka halálának első évfordulója alkalmával Tuka miniszterelnök az ilavai gyüjtőtábor harmincnyolc lakóját szabadonbocsájttatta.

Huszonkilenc évi nyomozás után

bukkantak rá a hatóságok az orgazdára, aki elfogatása előtt agyonlőtte magát

Zürich. A zürichi rendőrségnek sikerült nyomára jutnia egy Roeter nevü egyénnek, akit az igazságügyi hatóságok már nem kevesebb, mint huszonkilenc éve nyomoznak. Sejtették, hogy Roeter több tolvajbanda orgazdája és ő maga is résztvett a lopásokban, azt azonban eddig nem sikerült rábizonyitani. Most azután a Zürich közelében levő garázsában kutattak és itt nagyon sok lopott holmira bukkantak. Amikor Roetert a rendőrségre kisértek, utközben a letartóztatott revolvert vett elő, rátüzelt a kisérő rendőrökre és elmenekült. Futás közben is visszalőtt és megölt két üldöző munkást. Amikor a rendőrök közelébe értek és nyilvánvaló volt, hogy elfogják, agyonlőtte magát.

Gruber László, Gruber Imre és neje, szül. Nagy Mária és dr. Gruber Ernő O. M. C., mint gyermekei, valamint menye fájdalomtól megtört szivvel jelentik, hogy a legjobb édesanya, rokon és jóismerős

ÖZV. GRUBER IMRÉNÉ

szül. KRON FRANCISKA

f. évi augusztus hó 17-én, reggel 6 órakor, életének 61-ik s özvegységének 12-ik évében, rövid szenvedés és az oltári szentségek áitatos felvétele után jobblétre szenderült.

Drága halottunk földi maradványai f. hó 18-án, délután 6 órakor fognak az Eternitatea (felsőtemetői) gyászházból a róm. kath. egyház szertartásai szerint az ugyanottani temetőben lévő családi sirkertben örök nyugalomra helyeztetni.

Az engesztelő gyászmise áldozat az elhunytnak lelki üdvéért f. hó 19-én délelőtt 10 órakor fog a helybeli főtisztelendő Minorita-atyák szentegyházában az egek Urának bemutattatni.

Drága emléke örökké élni fog!

Arad, 1939. augusztus 17-én.

SPORT KÖZLÖNY

Az AMTE vezetősége a játékosok nagyobb részével megállapodott

Elsimulhatnak az összes akadályok az idénykezdés előtt

Az AMTE táborában, de a vezetőség kebelében is általános meglepetést keltett a piros-fekete egyesület játékosainak feltünéstkeltő lépése, amelyről az Aradi Közlöny részletesen beszámolt legutóbbi lapszámában. A játékosok ugyan is, mint köztudomásu ma már, levéllel fordultak az AMTE vezetőségéhez, valamint a szövetséghez, amelyben leszögezték, hogy az egyesülettel szemben követeléseik vannak és mindaddig nem hajlandók játszani, amig követelésük kiegyenlitést nem nyer. A játékosok tartózkodásukban odáig mentek, hogy az edzéseken sem jelentek meg.

A játékosok lépése

általános visszatetszést keltett, annál is inkább, mert mindenki aki csak egy kissé is ismeri az AMTE ügyvitelét, tudja, hogy a vezetőség spontán sportszeretetből tartja fenn a nagymultu egyesületet s eddig kizárólag megterhelést jelentett a zavartalan ügymenetel, nem pedig hasznot.

Az egyesület vezetői megtalálják majd a módját, hogy azokat a játékosokat, akik hozzájárultak a csapat hangulatának és állásfoglalásának a kialakulásához, megfelelő módon intézzék el. A vezetőség mindenek előtt leszögezi, hogy a játékosoknak nincsen joguk a szövetséghez fordulni, csak abban az esetben, ha megtagadják követeléseik megfizetését. Itt pedig nem erről van szó, hanem arról, hogy

a vezetőség minden áldozatot kész megtenni, hogy az idénykezdésre minden elintéződjék. Ezt a játékosokkal is közölték és nagyrészük — látva az igyekezetet és jóakaratot — minden további nélkül tudomásul vette a közlést.

A játékosokkal kiegyezési tárgyalásokat nem folytatott az AMTE, mert mindegyik játékos követelését százszázalékig kapta, vagy kapja meg. Ugyanis néhány játékossal szemben nincsen hátralékban az egyesület, többeknek pedig legjelejobb kéthavi fizetés, vagy elmaradt prémium jár. A legnagyobb hátraléka Stoifa edzőnek van, aki azonban természetesen, hiszen régi, lelkes egyesületi tag, nemcsak az AMTE fizetett edzője, vár a pénzére, mert látja a piros-feketék nehéz helyzetét.

Minden játékossal pontos elszámolást készitett a vezetőség, az elszámolást a játékos tudomásul is vette s akkor nem lépett fel külön igényekkel.

Az AMTE vezetősége a nehéz és kilátástalannak tünő helyzet ellenére is tudja kötelességét a játékossal szemben és éppen ezért hatott bombaként, amikor a csütörtök esti vezetőségi ülésen átnyujtották a játékosok által aláirt, ultimátum-szerü levelet. Nem kis meglepetésül szolgált a vezetőségnek az a tény is, hogy a levelet olyan játékos is aláirta, akinek semmi néven nevezendő követelése nincs a csapattal szemben.

Természetszerüleg nyomban megbeszélést tartottak a levélre adandó válasz kérdésében, azonban ugy döntöttek, hogy a játékosokkal egyénenként tárgyalnak.

Mint jelentettük ugyancsak csütörtöki lapunkban, szerdán az est folyamán a galati-i Gloria CFR. csapat megbizottja érkezett Aradra, aki játékosvétel ügyében kereste fel az AMTE-t. Ha a játékos eladás létrejön, elhárul az anyagi nehézség és ebben az esetben azokkal a játékosokkal, akik feltételeket szabtak az egyesületnek, olyan megállapodást kötnek, hogy ez a jövőben ne ismétlődhessék meg.

Az egyesületnek, amelynek végeredményében az egész város sportját kell reprezentálnia, feltétlenül tul kell esnie az uj idény kezdeti nehézségein, hogy legénysége megint egységesen és jó formában védhesse meg az éveken át megtartott előkelő helyezését a Nemzeti Bajnokságban. Az AMTE mellé kell állion Arad sportszerető közönsége és az egyesület bensejében duló egyenetlenkedést, amit tulajdonképpen néhány játékos megnemértése teremtett meg, rövid uton, erélyes kézzel kell elsimitani. Ha a vezetőség a csapattal ahogyan a multban is mindig volt, megint könnyen megérteti magát, s ha a játékosokat tul az anyagiaskodáson, kicsivel több sziv is vezeti az egyesületért, ebben az idényben sem lehet baj az AMTE-nél.

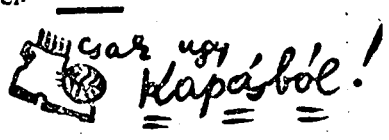

Az idény első jelentősebb mérkőzésén a Venus 1:1 arányu eldöntetlent játszott a Tricolor CFPV csapatával. A bajnokcsapat félgőzzel játszott, a váratlanul jól szereplő ploesti csapat ellen.

A Venus külföldi tárgyalásait csatárjátékosok iránt egyelőre beszünteti, mert szó van róla, hogy visszaérkezik Bucurestibe Humis. Ha a görög közép csatár visszatér a bajnokcsapathoz, több idegen játékost nem szerződtetnek.

Pénteken kezdődnek Bucurestiben az országos uszóbajnokságok. Az Ó-királyság és Erdély valamennyi kitünő uszója résztvesz a bajnoki küzdelmeken. Mint a Timpul irja Aradról az „ismert uszóbajnoknő" Rafael Éva indul.

Megalakult az FC Craiova és az FC Braila

A labdarugószövetség hivatalos lapjában két érdekes egyesülés hire jelent meg. Az első Craiován történt, ahol annyi kisérletezés és végtelenre nyuló tárgyalás után a Crai lovan és a Rovine Griviţa csapatai hivatalosan is egyesültek és a jövőben bajnokságban FC Craiova név alatt szerepelnek.

A második egyesülés Brailában már érdekesebb körülmények között történt. A Franco Romana és a Dacia Unirea között megegyezés jött létre, amelyek értelmében a Franco Romana valamennyi játékosát átengedi a Dacia Unireanak, amely FC Braila alatt a nemzeti bajnokság B) osztályában folytatja müködését. A Franco Romana mint olyan azonban nem szünik meg, hanem a B-liga egy másik csoportjában Franco Romana néven szintén tovább szerepel.

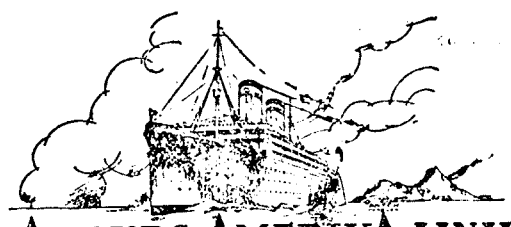

HAMBURG-AMERIKA LINIE

Tengerentuli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

Északamerikába, (Kanada)
Középamerikába
Délamerikába (Chile, Peru)
Ausztráliába, Ázsiába

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányi és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien

hajóival.

Információkés prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviseleténél:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Gazdanap Érbogyoszlón

A gazdaköri gondolat sikerült és szép ünnepsége zajlott le vasárnap a biharmegyei Érbogyoszló községben. Ragyogó napsütésben rendezte meg a község gazdanapját, amelyre nemcsak a falu magyar gazdái gyültek össze, hanem a szomszédos községekből, sőt Szilágymegyéből is számosan érkeztek az érdeklődő gazdák. A gazdanapon ott volt Albis, Érolaszi, Köbölkut, Magyarkécz, Gálospetri, Érkörös, Micske stb. küldöttsége, melynek tagjai a gazdatársadalmat eltöltő mély együttérzést akarták megjelenésükkel bizonyitani.

Az érbogyoszlói magyar gazdanap jelentőségét nagyban emelte az a körülmény, hogy a Gazdakör meghivását dr. Szász Pál országos elnök is elfogadta, aki vasárnap délelőtt Telegdy László ügyvezető alelnök és Koppány Rezső EMGE. felügyelő kiséretében utazott ki Érbogyoszlóba. A nagyjelentőségü gazdaünnepbe belekapcsolódott a Magyar Népközösség biharmegyei tagozata is, amelynek képviseletében Árvay Árpád jelent meg a községben.

Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület és a Magyar Népközösség vezetőit az érbogyoszlói gazdák küldöttsége a falu határában várta és az országuton feltünő gépkocsit kitörő éljenzéssel köszöntötte. A falu szerető ragaszkodását és meleg várakozását a küldöttséget vezető Kovács Ferenc igazgató-tanitó tolmácsolta a község határára érkező magyar vezérférfiak előtt és formás, lendületes szavakkal ecsetelte azt az áldozatos munkát, melyet vezetőink a magyar nép boldogitása érdekében kifejtenek. Az üdvözlésre dr. Szász Pál válaszolt. Megköszönte a szivből jövő, meleg szavakat és arra intette a küldöttséget, hogy legyenek fegyelmezett, kitartó magyarok, mert közületi élet fegyelmezettség nélkül el sem képzelhető.

A gazdanapot Istentisztelet vezette be, melyen Jakab Ferenc helybeli ref. lelkész hirdette az igét. Utána a nagyszámban összegyült gazdaközönség a templom udvarán felállitott, hatalmas sátor alá vonult, ahol a tulajdonképeni gazdaünnepség szinhelye volt. A diszközgyülést id. Móricz Dániel gazdaköri elnök nyitotta meg, aki üdvözölte dr. Szász Pált, a vele megjelent kiküldötteket és a gazdanap résztvevőit.

Ezután dr. Szász Pál mondotta el egy órás beszédét, s ennek elején a magyar kisgazdák szervezkedésének jelentőségével foglalkozott.

— Mindig azt hangoztattuk, hogy nekünk, magyar gazdáknak jogunk van a szervezkedéshez, — mondotta. — Az idők bennünket igazoltak és mindenkinek el kell ismerni munkánk irányának helyességét különösen most, amikor az uj alkotmányos rend foglalkozási ágak szerint tagolja az ország lakosságát.

Majd visszapillantást vetett dr. Szász Pál a magyar gazdatársadalom fejlődésére a földreformtól kezdve és megállapitotta, hogy a szervezettség érzete az eddig egyszerü „paraszt" szóval elintézett kisbirtokosból öntudatos kisgazdákat nevelt. A magyar kisgazda épen ezért egyre nagyobb értéket jelent a nemzet életében. Az öntudat felébredésének tulajdonitható az is, hogy az erdélyi országrészen ma már kb. 500 gazdakör müködik mintegy 20.000 taggal.

Beszélt ezután dr. Szász Pál a magyar kisgazdákra váró feladatokról, akiknek kifelé és befelé egyaránt eleget kell tenniök az irántuk való várakozásnak.

— Az embereket igazában csak a kisebbségi sors próbálja ki, — állapitotta meg, — amelyben az értékes emberpéldányokat sokkal könnyebben ki lehet választani. A kisebbségi életben fokozódik a gazdakörök jelentősége, ahol az ott végzett közös munka folytán a lelkeknek meg kell nemesedniök.

Majd arra mutatott rá, hogy a magyarságnak ragaszkodnia kell földjéhez, de ennek a földnek meg kell adni azt, ami neki jár: a munkát és a gondozást, hogy ne csak eltartani tudjon bennünket, hanem jobb, nyugodalmasabb fejlődést is biztositson a jövő nemzedék számára, amelyért a mai nemzedék a felelős.

Kifejtette, hogy a kisebbségi életben minden magyar egyforma, nincsenek rangok és cimek, mert csak az az egyetlen rang, amit embertársaink megbecsülése ad meg számunkra. A „magyar testvér" szó pedig ne legyen üres megszólitás közöttünk, hanem az élettel és összetartással kell azt megtölteni. Végül egységre és összetartásra buzditotta a jelenlevőket és beszédét igy fejezte be:

— Nem keresem, mit hoz a jövő. Isten kezében vagyunk mindnyájan, de azt az egyet tudni kell: viselkedjünk és cselekedjünk ugy, hogy mindig becsületes és öntudatos lélekkel nézhessünk szembe önmagunkkal és másokkal.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után a hallgatóság köréből Szabó Kálmán a szomszédos Albis községbeli kisgazda lépett elő és mint az Érbogyoszlón rendezett téli gazdasági tanfolyam egyik hallgatója mondott hálás köszönetet az EMGE. elnökségének.

Ezután Árvay Árpád a Magyar Népközösség biharmegyei titkára a Népközösség üdvözletét tolmácsolta a gazdanap résztvevői számára. Beszédében rámutatott arra, hogy a Népközösség elismeréssel kiséri a kisebbségi magyarság soraiban folyó gazdasági munkát és szervezkedést, melynek az a célja, hogy jobb megélhetési viszonyok közé juttassa a nemzet alapját képező gazdatársadalmat. Végül hangsulyozta, hogy a kisebbségi magyarság nemzeti létét csak három fogalom: a munka, hit és a bizalommal párosult kitartás biztosithatja.

Majd Koppány Rezső felügyelő tartotta meg értékes előadását. Ennek során rámutatott kisgazdáink gazdálkodásának kirivóbb hibáira és ezek kiküszöbölésére áttekinthető, világos megoldási módokat ajánlott. Utána Székely Lajos nagyváradi mükertész a kitünő szakember alaposságával és gyakorlati meglátásaival átszőtt előadást tartott az okszerü gyümölcstermesztésről és állitásait szemléltető eszközökkel igazolta.

Végül ifj. Móricz Ernő a gazdanap egyik fáradhatatlan megrendezője mondott köszönetet az előadók fáradozásáért, ami után id. Móricz Dániel gazdaköri elnök az ünnepséget berekesztette. A diszközgyülést társasvacsora követte, amely után testvéries jó hangulatban még sokáig maradtak együtt a nagysikerü gazdanap résztvevői.

Az ó-buzára is vonatkoznak a buzaértékesitésről szóló törvény intézkedései

A nemzetgazdasági minisztérium tájékoztató közleménye

Lapunk legutóbbi számában bucuresti-i lapjelentés alapján megemlékeztünk az ó-buza eladásával kapcsolatos tárgyalásokról. Ezzel összefüggésben hangsulyozzuk, egyelőre csupán tárgyalások folynak arról, hogy az ó-buzát kivonják a buzaértékesitésről szóló törvény hatálya alól, igy tehát jelenleg az a helyzet, hogy az ó-buzára éppen ugy vonatkoznak a buzaértékesitésről szóló törvény rendelkezései, mint az uj buzára.

Ezzel kapcsolatban egyébként a megyei buzaértékesitő bizottság 15.228—1939. szám alatt eljuttatta a bizottság megbizottjaihoz tájékoztatás végett a nemzetgazdasági minisztérium 4862—1939. számu augusztus 5-ikén kelt körrendeletének másolatát, amely világosan leszögezi, hogy az összes buzaeladásokra vonatkoznak az 1939. julius 17-iki buzaértékesitési törvény intézkedései, függetlenül attól, hogy a buza, amelyet eladnak az idei, vagy a régebbi termésből származik-e.

Ugyanez a rendelet egyébként megállapitja azt is, hogy bizonyos esetekben térítést alkalmazhatnak az eladó raktáriától az állomásig való szállitási költségekkel kapcsolatban, de ezeket a téritéseket a megyei buzaértékesitési hivatal megbizottjai kell igazolják, mérlegeljék és felszámitásukat engedélyezzék.

Döntött a pénzügyminisztérium:

az iparkamarák nem számithatnak fel cégjegyzési illetéket a zsidó cégtulajdonosok és részvénytársasági vezetők állampolgársági helyzetének igazolásáért

Kolozsvár. Amint ismeretes, a zsidó cégtulajdonosok, részvénytársasági igazgatósági tagok és cégjegyzők állampolgársági helyzetének megállapitása, illetve felülvizsgálása alkalmával egyes iparkamarák, igy a kolozsvári kamara is, arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az ellenőrzés alkalmával az április elsején módositott bélyegtörvény 4-ik szakaszának 30-ik pontját kell alkalmazni. Ez a törvényszakasz pedig azt mondja, hogy a cégjegyzékbe beirandó mindennemü megjegyzés (románul: mentiune) alkalmával az illető cégnek le kell rónia a teljes cégjegyzési illetéket.

Ennek a felfogásnak az alkalmazásával a kolozsvári iparkamara mind az egyéni cégektől, mind a részvénytársaságoktól megkövetelte a teljes cégjegyzési illeték lerovását. Ez az illeték főleg a részvénytársaságoknál rugott nagyobb összegre, mivel a társas cégeknek a részvénytőke nagysága arányában kellett a cégjegyzési illetéket befizetniök.

Az Ugir tagvállalatai képviseletében a bélyegtörvénynek ezt az értelmezését tévesnek találta és beadvánnyal fordult a pénzügyminisztériumhoz. Ugyanakkor az Ugir a kolozsvári iparkamarához is beadványt intézett s abban arra hivatkozott, hogy az iparkamarák tulnyomó része, közöttük a fővárosi iparkamara is, nem alkalmazza a bélyegtörvény fentebb emlitett szakaszát, hanem az állampolgársági felülvizsgálás alkalmával csak egyszerü kérvény-bélyeg lerovását kéri.

Amint értesülünk, a pénzügyminisztérium az Ugir kérésének helyt adott és 199370/1939. számu rendeletével értesitette az Ugir és az iparkamarák vezetőségeit, hogy a zsidó cégtulajdonosok, igazgatósági tagok és cégjegyzők állampolgársági helyzetének felülvizsgálásánál a cégjegyzési illetéket nem kell leróni.

Tisztázzuk a kérdést:

KISIPAROS. **Érdeklődésére közöljük, hogy azok a kisiparosok, akik szakmájukbeli munkák elvégzésére rendeléseket kapnak, nem kötelesek a rendelés átvételekor a bélyegtörvény 15. szakaszának 3. bekezdésében foglalt 1.40 százalékos és a repülőbélyegtörvényhez csatolt táblázat VII. fejezetének 4. paragrafusában foglalt 1 ezrelékes illetéket lefizetni. Ezt az illetéket csak a vállalkozók (épitészek stb.) fizetik az elvégzett munka után, de semmiesetre sem a kisiparosok, akik nem forgalmiadókötelesek.**

= **A tőzsdei ügynöki állásra pályázók vizsgája.** Az aradi árutőzsde közli, hogy a tőzsdeügynöki állásokra pályázók részére augusztus hó 30-ikán tartják meg Bucurestiben a nemzetgazdasági miniszterium-ban a törvényben előirt vizsgát. A vizsga részletes feltételei megtudhatók az aradi árutőzsdénél.

= **Tengelyut épül Olaszország és Németország között.** Berlinből jelentik: (Rador.) A szimbolikus forgalomként szereplő Berlin—Róma tengelyt egy autóut kiépitésével realizálják. A Die Strasse cimü lap arról ir, hogy Olaszország és Németország között 500 kilométeres autóut készül.

= **Megállapitották a Mendelsohn bank mérlegét.** Amsterdam. (Rador.) A törvényszék engedélyt adott a Mendelsohn banknak a kifizetések ideiglenes beszüntetésére. A biróság biztosokat rendelt a pénzintézet élére. A hitelezőket a jövő hét folyamán hallgatják meg. A bank aktivája 212 millió 173 ezer 800 hollandi forint, passzivája 217 millió 853 ezer 300 forint.

= **ARAD IS BEKAPCSOLÓDOTT A LÉGIPOSTAFORGALOMBA. A postavezérigazgatóság közli a nagyközönséggel, hogy bevezette a repülőgéppel történő csomagszállitást ugy bel- mint külföldre. Ennek értelmében 1939. augusztus 15-től kezdődőleg az aradi postahivatalban bel- és külföldre igénybe lehet venni a légipostát csomagok számára 1-től 10 kg.-ig.**

= **Kétszáz uj céget jegyeztek be julius hónapban Bucurestiben.** Bucuresti jelentés szerint az elmult hónapban a bucuresti kereskedelmi és iparkamara céghivatalánál összesen kétszáz uj céget jegyeztek be. Ez a szám rendkivül jelentős, főképen akkor, ha figyelembe vesszük, hogy ez év első hat hónapja alatt — tehát egy fél év leforgásán belül — háromszáz uj céget jegyeztek be Bucurestiben.

A tiszai tutajozási egyezmény

Kolozsvár. Hodor Victor dr. Szamostartományi vezértitkár most tért haza a Sinaiában folytatott román—magyar gazdasági tárgyalásokról, amelyeknek során a tiszai tutajozás, valamint a halmi—visóvölgyi vasuti forgalom ügyéről esett szó. Hodor dr. Kolozsváron nyilatkozott a tárgyalásokról és kijelentette, hogy a vasuti forgalom ügyében olyan megegyezés jött létre, amelynek értelmében a román államnak joga van személy- és áruszállításra román vonatokkal a halmi—visóvölgyi vonalon, amely magyar területen fekszik. Ezzel szemben a román területen fekvő vasutvonalon Magyarország is hasonló jogokat élvez. A forgalom költségeit kompenzációs alapon számolják el. A tutajozási egyezmény értelmében román részen megengedték a magyaroknak is a tutajozást, de tekintetbe kell venniök az összes vám- és rendőri intézkedéseket. A Tisza partjának rongálásáért és karbantartásáért a magyar állam Romániának három részletben évi négymillió leit fizet. A vasuti egyezmény augusztus tizedikén, a tutajozási egyezmény augusztus tizenötödikén lépett életbe. A határmenti forgalom ügyében nem kötöttek ujabb egyezményt, hanem azt egy ujabb értekezleten tárgyalják le. Ennek során majd tárgyalásra kerül a határmenti birtokok kezelésének ügye is.

A németek megvásárolták a csiki málnatermést, de nem szabad leszedetniök

Csikszeredáról jelentik. Bucurestiben nyilvános árverésen német kereskedők megvásárolták a csiki erdők málnatermését, azonban nem tudnak hozzájutni. A csikszeredai erdőgondnokság ugyanis évek óta arra az álláspontra helyezkedik, hogy az ujonnan ültetett erdőkből, ahol köztudomásulag a legtöbb málna terem, nem szabad málnát gyüjtoni, mert ez veszélyezteti a fiatal ültetvényeket. A német cégek megbizásából ügynökök jelentkeztek a megyében és felsőbb engedélyre hivatkozva, gyüjtőedényeket helyeztek el. A málna kilójáért 5 leit fizetnek, azonban a büntetéstől való félelmében a lakosság nem mer a málnaszedéshez hozzáfogni. Az érdekelt vagyonközösségek is közbeléptek, hivatkozva arra, hogy a kérdéses területek az ő tulajdonaik, hozamuk felett tehát ők rendelkeznek. Az ügyben nagy érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Vigyázzunk a dióra!

A dió a kereskedelemnek egyik igen fontos cikke s igy jó termés idején a gazdának is jelentős bevételt biztosithat. De viszont ismerjük a multban gyakran előfordult számtalan eshetőséget, amik a remélt és várt bevételt alaposan leapasztották és igy csak csalódást okoztak a gazdának. A kivitel szervezetlensége, az árspekuláció, az áru nem megfelelő minősége mind olyan körülmények, melyek alkalmasak a termés értékét lefokozni és igy a bevételt lecsökkenteni. Ezekre való tekintettel tervbe vette az EMGE gyümölcsészeti szakosztálya, hogy azutdei, közepesen jó diótermés mellett gazdáink diótermésének külföldre való exportálását, értékesitését megszervezni, amely kisérletet örvendetes kezdeményezésként üdvözölhetjük, mert ezáltal gazdáink érdekei az árak és a szállitás tekintetében meg lesznek védve és igy már eleve kiküszöbölhető lesz a kellő jövedelmet gátló egynéhány lényeges akadály.

De, hogy az EMGE-nek ezen kezdeményezését kellő siker kisérhesse, ahhoz a gazdáknak is hozzá kell járulni a dió minőségének fokozásával, mert csak prima minőségü dió exportálásával érheti el az EMGE a kellő eredményt.

Tudjuk, hogy az erdélyi dió külföldön keresett cikk, de emellett a dió kezelésére is nagy gondot kell forditani, ha azt akarjuk, hogy diónkért, mint prima áruért a legmagasabb árat érhessük el.

A helyes kezelés ismertetését mindjárt a dió szedésével kezdjük, mert itt egy régi megrögzött szokástól kell gazdáinkat eltériteni. Még legtöbb helyen hosszu dióverő botokkal verik le a fáról a diót és legtöbbször éretlenül, azon téves hitet követve, hogy a dió csak akkor terem bőven, ha jól megverik fáját. Szomoruan láthatjuk „dióverés" után a szerencsétlen, meggyötört fákat, jégeső, vagy nagy szélvihar nem tesz bennük akkora kárt, mint az ilyen diószüret. Ugyanis a gallyak végein a dió mögött ott van már a teljesen kifejlődött termőrügy, amit dióveréskor a bottal letörnek és és ezzel elpusztitják a jövőévi termést is. Ezért nincs legtöbbször a termések után a következő évben diótermés, hanem egy verésmentes pihenő év kell, hogy ujabb termőrügyek kifejlődhessenek. Tehát a diót csakis teljesen érett állapotban, mikor már a zöld héja felrepedt, rázzuk le a fáról és sohase verjük le bottal.

Szedés után a diót kádakba öntjük és nyirfavesszővel tiszta vizben addig keverjük, mig a héján lévő fekete foltok le nem tisztulnak. A megmosott diót szellős padláson helyezzük el, lehetőleg vékony rétegben és gyakran megforgatjuk, nehogy megpenészedjen. A mosást végezhetjük két százalékos szódaoldatban is, igy hamarább megtisztul és világosabb lesz a dió, de mosás után tiszta vizzel le kell ölbiteni a diót és csak ezután száritani. Szokták még kénezéssel fehériteni a meg mosott diót, amikoris tiz percig kéngőzben tartják a nedves diót, ami által a dió kemény héja egészen világos külszint kap. Ilyen rövid ideig tartó kénezés nem befolyásolja sem a dió izét, sem a csiraképességét.

A szedéskor zöldhéjában maradt diót gyüjtsük egycsomóba és azt takarjuk jól le ócska zsákokkal, néhány nap alatt mind kipattannak héjukból a diók, de a zöld burok leve megfesti a diót és ezért az ilyen feketefoltos diót okvetlenül tisztitsuk meg mosás és kénezés utján.

Legértékesebb a tiszta, világoshéju dió, különösen ha osztályozva is van. Az osztályozást rostával végezhetjük, amelyen 2.5 cm. átmérőjü kerek nyilások vannak. A rostában maradó dió első osztályba, az áthulló másodosztályba kerül.

Ha igy járnak el gazdáink diótermésük szedésénél és kezelésénél, ugy méltán remélhetik is, hogy az EMGE értékesitési akciója a legszebb sikert, a legmagasabb elérhető árat fogja részükre biztositani. *(Sz. Á. dr.)*

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A Lemési erdőipar igazgatótanácsa a vállalat elnökévé Dimitrie Ghica-t, alelnöknek Andrei Corteanu-t, mig delegált adminisztrátornak Kemény Györgyöt választotta meg.

*

A Klirger, sepsiszentgyörgyi szövőgyár uj erőtelep felállitására kapott engedélyt a nemzetgazdasági minisztériumtól.

*

A Fumosan S. A. R. de Denicotinizare, nikotinmentesitő vállalat elnökké ismét Ion Lenedatut, alelnökké Nicolae Teodorescu volt minisztert, adminisztrateur deleguévé pedig Weiss Jenőt választotta meg.

*

A földmüvelésügyi minisztérium ez évben is szubvencióval segiti elő a mezőgazdák mütrágyabeszerzését. A szuperfoszfát beszerzéséhez vagononként 3000 lei, a guanofoszfát beszerzéséhez pedig 1200 lei szubvenciót kapnak a mezőgazdák.

*

A Bata-müvek Magyarországon nagyobb cipőgyár felállitását tervezi magyar tőke bevonásával. Hir szerint a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank égisze alatt fogják felállitani az uj gyárat, amely 20 millió pengő alaptőkével alakul meg és ötezer munkást foglalkoztat.

= **A falusi gazdáktól vásárolt áruk számlázása.** A nagyobb ipari és kereskedőcégek egyik neház problémája, hogy miképpen egyeztessék össze azt a kötelezettségüket, amelynek alapján felbélyegzett számlákkal igazolniok kell minden bevásárlásukat, holott ugyanakkor a törvény sok falusi termelőt mentesit a bélyeges számlák kibocsátásának kötelezettsége alól. A pénzügyi hatóságok is figyeltek erre a visszás helyzetre és áthidaló megoldásként ugy döntöttek, hogy az 1939. április elseje előtti vásárlásokért amelyeket számlakibocsátás alól felmentett termelőknél végeztek a kereskedők, a vevő cégek kötelesek átvételi elismervényeket kiállitani. Ezeket az átvételi elismervényeket, amelyek tulajdonképpen számláknak tekintendők, a bélyegtörvény negyedik fejezetének 20-ik szakaszában valamint a repülőbélyegtörvényhez csatolt táblázat hetedik fejezetének 7-ik szakaszában foglalt előirások szerint kell felbélyegezni. Az 1939 április elseje után történt vásárlásoknál vagy számlát, vagy átvételi elismervényt követelnek az adóközegek és pedig azzal hogy 4 ezrelék okmánybélyeg és 4 ezrelék repülőbélyeg legyen rajtuk, mert csak igy használhatók fel a kereskedők által könyvelési igazolás céljaira. Tekintettel arra, hogy csak ideiglenes rendezésről van szó ajánlatos, hogy a falusi termelőktől vásárló cégek állitsák ki az igy felbélyegzett átvételi elismervényeket, annak ellenére hogy a bélyegtörvény értelmében tulajdonképpen csak az ipari termelőktől, vagy más kereskedőktől vásárolt áruknál kell ilyen számlákat, vagy átvételi jegyzékeket kiállitani.

Rádióműsor

— Romániai időszámitás. —

PÉNTEK, AUGUSZTUS 18.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13.05: A rádiózenekar, Ion Ghica énekszámaival. 13.45: Felolvasás. 13.53: A zene folytatása. 14.10: Hirek. 14.30: A zene folytatása. Román dalok. 15.10: Időszerü közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Az irodalmi és müvészeti élet Angliában. 19.17: Különféle hangszerszólók lemezeken. 20.15: Florica Cristoforeanu énekel. 20.40: Gheorghe Iarosevici csellómüvész. 21.05: Rossini: A sevillai borbély. Három felvonásos opera, lemezeken. 22.45: Hirek, sportközlemények. 22.50: Hirek. 23.45: Hirek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7.45: Torna, hirek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hirek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Péry Kató, az Operaház tagja énekel, zongorán kiséri vitéz Pongrácz István. 13.40: Hirek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hirek. 17.15: A rádió diákfélórája. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. 18.30: A régi közös hadsereg indulói. 19.30: Sportközlemények. 19.45: Ruszinnyelvü előadás. 20.15: Hirek. 20.25: Budapesti Hangverseny Zenekar. 21.30: Lionardo da Vinci repülőgépe. Hangjáték három részben. 22.40: Hirek, időjárásjelentés. 23: Mursi Elek cigányzenekara.

Budapest II. 20.30: Szmirnov Szergej orosz balalajkazenekara. 21: Hirek. 21.20: Bismarck és Magyarország. Irta Tóth László egyetemi tanár. Felolvasás. 21.50: Magyar szerzők tánclemezei. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 14.55: Lemezek. 18.45: Népies zene. 19.20: Orosz románcok. 20.05: Rádiózenekar. 21: Zágráb. 23: Hirek. 23.15: Kétzongorás hangverseny. 23.45: Lemezek.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 19.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13.05: Vasile Julea zenekara, Nicu Stoenescu énekszámaival. 13.45: Felolvasás. 13.55: A zene folytatása. 14.10: Hirek. 14.30: A zene folytatása. 15.10: Időszerü közlemények. 17: A Straja Tarii szervezete órája. 18.15: A Munca si Voe Bune szervezet órája. 19.15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.17: Könnyü román zene. 20: Tengeri tájkép a román festészetben. Sergiu Ionescu előadása. 20.15: Operettáriák lemezekről. 20.40: Alexandru Theodorescu hegedül. 21.05: Rádióposta. 21.20: Rádiózenekar. 22: Hirek, sportközlemények. 22.15: Tánclemezek. 22.30: Hirek. 23.15: Ionel Cristea zenekara. 23.45: Hirek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7.45: Torna, hirek, hanglemezek, étrend, közlemények. 11: Hirek. 11.20: és 11.45: Felolvasás. 13.10: Országos Postászenekar. 13.40: Hirek. 14.20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14.30: Hanglemezek. 15.30 Hirek. 17.15: Exotikus mesék. Irta Harsányi Gizi. Felolvasás. 17.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. 18.10: Dohnányi: Szimfónikus percek. Hanglemez. 18.50: A rádió szalonzenekara. 19.45: Szent István Országa. Eszperantónyelvü előadás. 20.15: Hirek. 20.25: A rádió külügyi negyedórája. 20.40: Magyar nótaest. 21.15: Utolsó pogányok. Történelmi hangjáték. 22.40: Hirek, időjárásjelentés. 23: Operaházi Zenekar. 23.40: Hirek német, olasz, angol és francia nyelven. 0.30: Farkas Béla és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19.35: Magyar nótaest. 20.30: Mezőgazdasági félóra. 21: Hirek. 21.20: Várhegyi Antal orgonál. 22: Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál. 22.35: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Népies zene. 14.10: Rádiózenekar. 14.55: Lemezek. 15.20: Operettáriák. 18.45: Lemezek. 20.05: Népszerü zene. 21: Szórakoztató müsor. 23: Hirek. 23.15: Rádiózenekar. 24: Tánczene.

Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

A Magyar Népközösség aradi szervező-munkája az egyes kerületekben

A romániai Magyar Népközösség aradi tagozatának megszervezése lelkesen s egyben körültekintő gondossággal folyik tovább: a közelmultban tartották meg az aradi tagozat első kerületi tisztválasztó, illetve alakuló közgyülését, — a II B) kerület *Jombart* Lajos vezetése alatt végzi az épitő munkát.

A többi kerület ugyancsak előkészitette már az alakuló, tisztválasztó közgyülését:

Augusztus 26-án fél 9 órai kezdettel a X. kerület, vagyis az Ujarad, Zsigmondháza, Kisszentmiklós tart alakuló közgyülést az Iparos Otthon nagytermében. Both Ottó kerületi szervező munkatársaival már megtette az előkészületeket a tisztválasztó közgyülésre.

Augusztus 27-én, vasárnap délelőtt 10 órakor ugyancsak az Iparos Otthon nagytermében tartják meg a IV. kerület tisztválasztó közgyülését Böszörményi Benedek kerületi szervező vezetése mellett.

Augusztus 27-én délután 5 órakor a ségai kerület, vagyis az V. kerület tartja meg tisztválasztó közgyülését Katona János, a Str. Ilie 9. szám alatti vendéglőjében. Dániel Péter kerületi szervező a tagokkal együtt megtette az előkészületeket a tisztválasztó közgyülésre.

Augusztus 31-én este fél 9 órakor az Iparos Otthon nagytermében lesz a III. kerület gyülése, ahol Juhász Attila végzi a szervező munkát, tartja meg tisztválasztó, illetve alakuló közgyülését.

Szeptember 3-án délután 5 órakor a IX. mikalakai kerület tartja meg az alakuló közgyülését. E kerületben ifj. Pálmay János végzi a szervezés munkáját. A gyülést valószinüleg a Katolikus Kör helyiségében tartják meg.

Eszerint még csak négy kerületben: a két belvárosi, az I. és II A) kerületekben, ezenkivül a VI. buzsáki és VII. gáji kerületekben nem tüzték még ki az alakuló közgyülések időpontját. A szervező bizottság azonban e kerületekben is a legrövidebb idő mulva megtartja majd a tisztválasztó közgyülést, hogy teljesen előkészithessék az aradi tagozat közgyülését. A kerületi vezetőségek megalakitása után, valószinüleg szeptember elején hivják össze a romániai Magyar Népközösség aradi tagozati gyülését, amelyen megválasztják az aradi Népközösség vezetőségét, mely 4 évig viseli majd tisztségét.

A kerületi alakuló közgyülésekkel kapcsolatban felhivjuk az aradi magyarság figyelmét a megszervezettség fontosságára: a közös összefogás, a testvéri együttérzés biztosithatja az alkotó munka sikerét. Aki a magyar népközösség tagjának érzi magát, be kell iratkoznia a Romániai Magyar Népközösség szervezetébe, hogy kivehesse részét a munkából, amely nemcsak önmagunk, hanem gyermekeink jövőjét is biztosithatja. Mindazok, akik eddig még nem iratkoztak be a Magyar Népközösség szervezetébe, pótolják a mulasztást és jelentkezzenek az aradi tagozat irodájában: Str Eminescu 8. szám.

*

A romániai Magyar Népközösség aradi tagozata felkéri a kerületi vezetőket, hogy jelentkezzenek az aradi tagozat Str. Eminescu 8. szám alatti irodájában, ahol átvehetik az uj igazolványokat.

Hires amerikai rádióbemondók szeszélyes karrierje

Newyorkból jelentik: A rádióbemondók élete talán sehol sem olyan változatos, izgalmas és szeszélyes, mint Amerikában. Philip Harkins iró most érdekes beszámolót közöl néhány neves amerikai rádióbemondó karrierjéről. Megállapitja a szerző, hogy a rádióbemondók sehol sem kereshetnek olyan sokat, mint Amerikában. Egy ismert nevü bemondó, Mr. Glib tizenötezer dollárt keres évente. Viszont sehol sem olyan szeszélyes a rádióbemondók karrierje, mint Amerikában. Egy hires rádióbemondó, Alwin Bach megnyerte a legszebben beszélő rádióbemondó diját, igen nagy fizetést kapott, de ma már egyik rádiótársaság sem alkalmazza. A rádióbemondók igen sokat keresnek reklámok bemondásával és mozireklámok közvetitésével.

Az utálatos szivar

A 'Reeco Cigar Company rádió müsort állitott össze szivarjai propagálására. A harmadik müsorközvetités után a szivargyár propagandafőnöke kétségbeesetten közölte a rádióbemondóval:

— A Reeco Company két előadója azt állitja, hogy az Ön hangjából kiérződik, hogy nem szereti a Recco szivarokat.

A rádióbemondó éktelen haragra lobbant az ügynökök kritikája miatt és ezt felelte a propagandafőnöknek:

— Én mindent elkövettem, hogy a reklámot meggyőzővé tegyem. De mondja meg a két kritikusnak, hogy igazuk van: valóban utálom az önök szivarjait.

Az egyik legkellemesebb hangu rádióbemondó, Arthur Glunt, érdekes előzmények után került a rádióhoz.

Arthur Glunt a háboru után mozizongorista volt és 1929-ben, amikor háromezer dollárt örökölt, Párisba utazott, hogy ott zongoramüvésszé képeztesse ki magát. Egyévi szorgalmas tanulás után tért vissza Newyorkba, ahol elhelyezkedést keresett. Kérésére egy ismerőse elvitte a rádió igazgatójához, akitől azt kérte, hogy a müsorba iktassa be az ő zongoraszámait. Az igazgató alaposan kikérdezte tanulmányai és müvészi képességei felől, majd kijelentette:

— Rendben van, szerződtetem önt.

A zongoramüvész örömmel kiáltott fel:

— Köszönöm szépen! Mikor kell játszanom a rádió müsorán?

— Hogyan? — kérdezte csodálkozva az igazgató. — Ön játszani akar? Én önt nem zongoristának, hanem rádióbemondónak szerződtetem. Hogy hogyan zongorázik azt nem tudom, de hogy kitünő rádióhangja van, az bizonyos.

Arthur Glunt azóta Amerika egyik legjobban kereső rádióbemondója lett.

Félelemérzet

A rádióbemondónak, különösen ha helyszini közvetitést ad, Amerikában igen nehéz feladata van. George Hicks, a National Broadcasting Company népszerü bemondója elmondotta a szerzőnek, hogy idegei már teljesen tönkrementek. Minél szabadabb témáról kell előadnia és minél határozottabban hallatszik hangja a rádióban, annál idegesebb és izgatottabb, mert közvetitések alkalmával sohasem tudhatja, milyen meglepetés érheti.

Ezt a félelemérzést egy megtörtént esettel indokolta meg. Egy alkalommal gyári munkáslányok kézilabdamérkőzését közvetitette. A mérkőzés után a győztes csapat kapitányát mikrofón elé állitotta és megkérte, adja elő további terveit csapata szerepeltetésére vonatkozólag. A lelkes „kapitány" sportszerü kijelentések helyett elkeseredett politikai kijelentéseket tett és mielőtt a meglepett rádióbemondó elhallgattathatta volna, a rádióhallgató közönség tudomást szerezhetett a harisnyagyár munkásleány kézilabdacsapata kapitányának szélsőséges politikai elveiről.

Hősök a mikrofon előtt

A rádióbemondók egyik legrosszabb tipusa az, amelyik megalomániában szenved és megrészegedik saját nevétől. Az egyik rádiótársaság egyébként kitünő bemondójának az a szenvedélye, hogy saját nevét közölhesse a nyilvánossággal. Ez a Jenkins nevü bemondó e rossz szokása következtében egyszer igy kezdett egy helyszini közvetitést:

— Hölgyeim és Jenkins . . . Azaz hölgyeim és uraim, most hallani fogják . . .

A rádióriporterek önfeláldozó lelkesedésének példaképe Bob Trout, a Columbia Rádiótársaság bemondója, aki helyszini közvetitést adott 1934-ben Oregonból, amikor Roosevelt elnök visszatért honolului utazásáról. Az óriási melegben és a nagy tolongásban a helyszini közvetitő rosszul lett, de minden erejét összeszedve bevárta, amig az elnök elhaladt a mikrofónok előtt. Roosevelt a mikrofónok előtt ezt mondotta:

— Örülök, hogy ismét itthon vagyok . . .

Bob Trout-nak az elnök szavai után már csak annyi ereje volt, hogy bemondja:

— Az elnök fogadtatását a Columbia Rádiótársaság közvetitette . . .

E szavak után ájultan esett össze mikrofónja mellett.

Huszmillió dollárt meghaladja a spanyol köztársaságiak Mexikóba menekitett vagyona

Newyork. Newyorki pénzügyi körök értesülése szerint az elmult hetekben nyolcmillió dollár érkezett Mexikóba. Ez az összeg a jelenlegi spanyol kormányzattal nem rokonszenvező tőkések vagyona. Jelenleg a mexikói bankokban, — newyorki becslés szerint, — a spanyol menekültek több mint husz millió dollárnyi vagyonát kezelik. Valószinüleg külön bankot létesitenek ennek az összegnek felhasználásával a spanyol menekültek segélyezésére.

APROHIRDETÉSEK

A 69094. számu, 1938 julius 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapittatott meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltünt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések szavankint 1 leu. Egyéb apróhirdetés szavankint 2 lei. A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára e l ő r e fizetendő

ALKALMAZÁST KERES

Irodai teendőkben, valamint pénztárkezelésben könyvelésben teljesen jártas irodakisasszony, aki kitünő referenciákkal rendelkezik, megfelelő állást keres. Szives megkereséseket „Tökéletes munkaerő" jeligére a kiadóhivatalba kér.

Egy intelligens, megbizható egyén raktárnoki, szolgai vagy ehhez hasonló állást keres. Cim a kiadóban. 3705

ALKALMAZÁST NYER

Perfekt főzőnőt jó bizonyitvánnyal keresek. Str. Gheorghe Popa 3. I. em.

Masamódlány állandó munkára, jó fizetéssel felvétetik. Schön Anna. Str. V. Goldiş 1.

Tisztviselőnőt lehetőleg román nyelvtudással keres a Magyar Népközösség irodája. Eminescu-ucca 8. Irásbeli ajánlatok fizetési igénnyel ugyanott leadandó. 3710

Német kisasszonyt keresek 3 éves kislány mellé. Stefan cel Mare 10. Focus. 3700

LAKÁS

Marosparti villanegyedben szép butorozott szoba fürdőszoba használattal, szeptember 1-től kiadó. Str. 1. Decemvrie 18. 3704

Egy gyermekes család keres két butorozott szobát fürdőszobával, konyhahasználattal szeptember 1-re. Cimeket a kiadóba kérünk. 3681

Kiadó modern lakások, uccai háromszobás november elsejére és egyszobás udvari azonnalra. Russu Sirianu 3. 3692

VÉTEL-ELADÁS

Téglát és méteres zsaluzó deszkát használtat vennék. Str. Sft. Gheorghe 46.

Elsőrendü Thék magyar gyártmányu hangverseny **zongora eladó.** Bővebbet a kiadóban. 3596

INGATLAN

Magánház a belvárosban, 5 szoba, elő, fürdő, cselédszobás lakás, teljes alápincézéssel, alkalmi áron, 600.000 leiért eladó. Megbizott:
Kiss Lajos „URANUL" INGATLANIRODÁJA.
Str. Horia 2. II. em. Tel.: 18—21

Calea Aurel Vlaicu 137 **számu ház bérbeadó, esetleg eladó.** Bővebbet a kiadóban. 3597

KÜLÖNFÉLÉK

Csendes társat keres textilvállalat, minimum háromszázezer leiel. Tőke és haszon biztositva. Ajánlat „Készpénz" jeligére a kiadóba adandó. 3703

Halálesec,
elutazás, költözködésből kifolyólag veszek készpénzért ócska butorokat, ruhanemüeket, ágynemüt matrácot, szőnyegeket varrógépet, egész lakberendezést, rövid- és hosszu zongorákat, könyveket makulaturapapirt, ócskavasat, padlásholmit. Vásárolok lakásban és padláson heverő bármilyen felesleges holmit lim-lomot stb. Vidékre is megyek. Cimeket lakásomra. Levelezőlap, vagy személyes hivásra házhoz jövök. Goldiş-ucca 5. STEINER SÁNDOR

Legujabb jelentéseink:

Titokzatos incidens hire a német—francia határról

A francia külügyminisztérium magyarázatot kért a berlini kormánytól

A Rador párisi jelentései nyomán a bucurestii sajtó, élén a Capitalával és a Semnalullal egy német—francia határincidensről ad hirt. A jelentések szerint, amelyeknek megerősitése egyébként még nem érkezett meg, szerdán a német—francia határon, Heining községtől nem messze a schrecklingi francia vámhivatal közelében azon az uton, amely Heiningből Leiding felé vezet, egy Richard nevü francia vámtisztviselőt német területről jövet egy autó érte be, melyben két német katona is ült a vezető civil mellett. A francia vámtisztviselő figyelmeztetésére, hogy francia területre jutottak, a jelentés szerint a három férfi eszméletlenre verte Richardot, majd elszáguldottak. A metzi ügyészség a jelentések vétele után azonnal meginditotta a vizsgálatot és a német hatóságok segitségével a titokzatos autó utasainak felderitése érdekében széleskörü kutatás indult meg A francia külügyminisztérium a szokásos eljárásra utasitotta berlini nagykövetét.

Németország ujabb követelése:

Danzigon és a korridoron kivül, igényt tart a felsőszileziai bányavidékre is

Londoni megállapitás szerint sulyosabbá vált a helyzet — Kémkedés és államellenes tevékenység miatt sok németet tartóztattak le a lengyel hatóságok

Varsó. A lengyel hatóságok hivatalos jelentése szerint a felsőszileziai Vajdaságban sorozatos letartóztatásokat hajtottak végre kisebbségi és birodalmi német állampolgárok között. A letartóztatásokat azzal indokolják, hogy az érdekeltek kémkedésben vettek részt és olyan szervezetben müködtek közre, amelynek célkitüzése volt a lakosság nyugtalanitása.

A csütörtök reggeli angol lapok vezetőhelyen foglalkoznak a lengyelországi letartóztatásokkal és igen nagy figyelemmel kisérik az események alakulását. A lapok egybehangzó megállapitása szerint közel 100 embert tartóztattak le. Különösen nagy nyugtalanságot okoz az angol közvéleményben a legutóbbi beutheni határvillongás, amellyel kapcsolatban számos letartóztatás történt. Az angol sajtó végül arra a megállapitásra jut, hogy a helyzet még jobban kiéleződött, mert a németek egyre ujabb követelésekkel állnak elő és most már nemcsak Danzigot, hanem a folyosó bekebelezését is követelik, sőt igényt tartanak a felsőszileziai bányavidékre.

Berlinből jelenti a Havas távirati iroda: A német sajtó tegnap megkezdte lengyelellenes támadásait a felsőszileziai lengyel hatóságok intézkedéseivel szemben. Igy a „12 Uhr Blatt" „Terror Felsőszileziában", „Vészhirek Kattovitzból" cimmel hosszu Lengyelországellenes cikket közöl.

Bizalmatlansággal fogadják a felmerült béke-tervezeteket

Az oslói interparlamentáris konferencia pénteken dönt az amerikai javaslat sorsáról — Visszautasitó a lengyel és a francia sajtó magatartása

Oslóból jelentik: Az Oslóban ülésező interparlamentáris unió csütörtöki ülésén Hamilton Fish, az amerikai küldöttség egyik tagja beterjesztette ismert határozati javaslatát. A határozati javaslat, amelyet már közölt a világsajtó ugy véli, hogy közbenjárásra volna szükség Anglia, Franciaország, Németország és Olaszország között, hogy a négy állam 30 napos, vagy esetleg hosszabb ideig tartó fegyverszünetet kössenek és ez idő alatt a fennálló nézeteltéréseket nemzetközi döntőbiróság, közvetités, vagy más békés uton oldanák meg. A kongresszus elnöksége pénteken dönt, hogy a határozati javaslatot szavazás alá bocsátja-e?

A két béketerv

Páris. A francia sajtó bizalmatlanul fogadja a különféle béketervezetekről szóló hireket. Tulajdonképpen két béketervről van szó. Az egyiket Hamilton Fish amerikai szenátor terjesztette elő az Oslóban ülésező interparlamentáris unió ülésén. A tervezet abból az elgondolásból indul ki, hogy a nagyobb nemzetközi vonatkozásu megbeszélések megkezdése előtt tárgyalásra alkalmas légkört kell teremteni. A tárgyalás sorrendje igy alakulna:

1. Harminc napos fegyverszünet katonai, politikai és propaganda vonatkozásban.

2. Németország, Olaszország, Anglia és Franciaország tárgyalást kezdenek a danzigi kérdés rendezésére.

3. A tuniszi és djibuti-i kérdés megbeszélése.

4. A tescheni és szlovákiai kérdéseknek a rendezése.

5. Tárgyalás a gyarmati kérdésben.

A másik terv, amely a „Nation Belge" cimü lapban jelent meg, arról szól, hogy a belga lap értesülése szerint a Vatikánnak a német és olasz külügyminisztérium jegyzéket adott át, melyben a német és az olasz kormány megállapitja, hogy milyen módon látja lehetségesnek az európai viszályok rendezését. Ez a jegyzék állitólag a következő pontokat tartalmazza:

1. Harminc napos fegyverszünet, amely idő alatt mindkét oldalról fel kell függeszteni minden zavaró tevékenységet és meg kell szervezni Németország, Olaszország, Anglia és Franciaország külügyminisztereinek értekezletét.

2. A négy külügyminiszter megegyezést létesit a danzigi kérdés végleges megoldására. Ha ez sikerül, akkor Anglia a megoldási tervet közli Lengyelországgal és nyilatkozatot vár a lengyelektől arra nézve, hogy a megoldásban veszélyeztetettnek látják-e függetlenségüket.

3. Ha a danzigi kérdést sikerül rendezni, akkor harminc nappal meg lehet hosszabbitani a külügyminiszterek értekezletét és közös megállapodás sorrendjében le lehet tárgyalni a többi vitás kérdéseket is.

A belga lap értesülése szerint a legutóbbi berchtesgadeni tanácskozásokon határozták el ennek a tervnek a Vatikánhoz való eljuttatását. Német hivatalos helyen viszont cáfolják az utóbbi hirt.

Bizalmatlan a lengyel sajtó

Varsóból jelentik: „Minden arra vall, hogy Németország ugyanazokkal a módszerekkel dolgozik, mint a szudéta-vidék elfoglalása előtt" — irja Kurjer Poranny cimü varsói lap. — „A német politika ugyanazokat a fázisokat készíti elő: az európai politikai feszültség, általános idegesség megteremtése és végül nemzetközi konferencia összehivása, ahol Németország diktálná a feltételeket. A német politika ugyanazokat a csapdákat készíti elő: először minimális követelésekkel lép fel és azokat, mint legvégsőket tünteti fel, majd a világ közvéleményéhez fordul és kérdi, vajjon ilyen jelentéktelen ügy miatt szabad a háborunak kitörnie?"

Németország meg van győződve — folytatja cikkét a lap — hogy az utolsó pillanatban a világközvélemény válasza kedvező lesz és Európa ismét meghajol Németország előtt, miután előzőleg demoralizálták. Európa minden bizonnyal észre fogja venni, hogy azok a minimális kivánságok egy ujabb békés hóditás előkészülletei, amelyet a német sajtó minden kertelés nélkül kezd előkészíteni. A módszer nem ismeretlen és most el lehet képzelni, hogyan fog eljárni Németország Franciaországgal, Angliával és Lengyelországgal szemben. A németek azonban elfelejtenek egy dolgot — fejezi be cikkét a lengyel lap — és pedig azt, hogy ebben az évben a fenti három hatalom álláspontja alapjában megváltozott"

Albániába utazik Ciano gróf olasz külügyminiszter

Róma. Ciano gróf olasz külügyminiszter szombaton, augusztus 19-én háromnapos látogatásra Albániába utazik. Az albániai tartózkodása során több közmunkát avat fel.

Mussolini miniszterelnök kihallgatáson fogadta csütörtökön délben Badoglio tábornagyot és vele hosszabb megbeszélést folytatott katonai természetü kérdésekről.

Umberto trónörökös, aki a mult napokban megszemlélte a libiai erőditéseket és Balbó tábornagy társaságában több látogatást tett, a tábornaggyal együtt repülőgépen szerdán visszaérkezett Nápolyba.

Uj ércpénzek Jugoszláviában

Belgrádból jelentik: Augusztus 17-ével az egész jugoszláv királyság területén uj ércpénzeket hoztak forgalomba 20 paras értéktől 50 dinárosig. Jugoszláviában fokozatosan minden eddig forgalomban volt érmét kicserélnek.

Evian a lengyelországi zsidó menekültekért

Varsó. Winterton lord, az eviani nemzetközi menekültügyi értekezlet elnöke értesitette a lengyel kormányt, hogy a lengyelországi zsidók ama csoportjára, akiket tavaly októberében Németországból kiutasitottak, szintén kiterjeszti a védelmi intézkedéseket. Az emlitett zsidókat felszólitotta, hogy jelentkezzenek az értekezlet által Lengyelországba küldött biztosnál. A jelentkezőket ki fogják vándoroltatni Lengyelországból.

Newyork szakmunkásai ellenzik Roosevelt ujabb jelölését

Newyork. Newyork állam szakmunkásainak szervezete határozati javaslatot fogadott el és ebben kimondotta, hogy nem fogja támogatni Roosevelt harmadszori jelölését. Az Egyesült Államokban ez az első nagyobb csoport, amely nem hajlandó támogatást adni Roosevelt ujabb választási küzdelméhez.

A horvát—szerb tárgyalások

Belgrádból jelentik: A szerb—horvát megegyezési tárgyalások, melyek eddig szünetelnek, csütörtökön ujból megindultak. Czvetkovics miniszterelnök és Macek horvát vezér Brezsice városában találkoztak és erre a találkozásra a két tárgyaló felet már szakértőik is elkisérték. Beavatottak szerint az általános megegyezés után, most már a részletkérdések megtárgyalására kerül sor. A végleges megállapodások megkötését e hó végére várják.

Nyomatott Aradon, az ARADI NYOMDAVÁLLALAT rotációs-gépén.